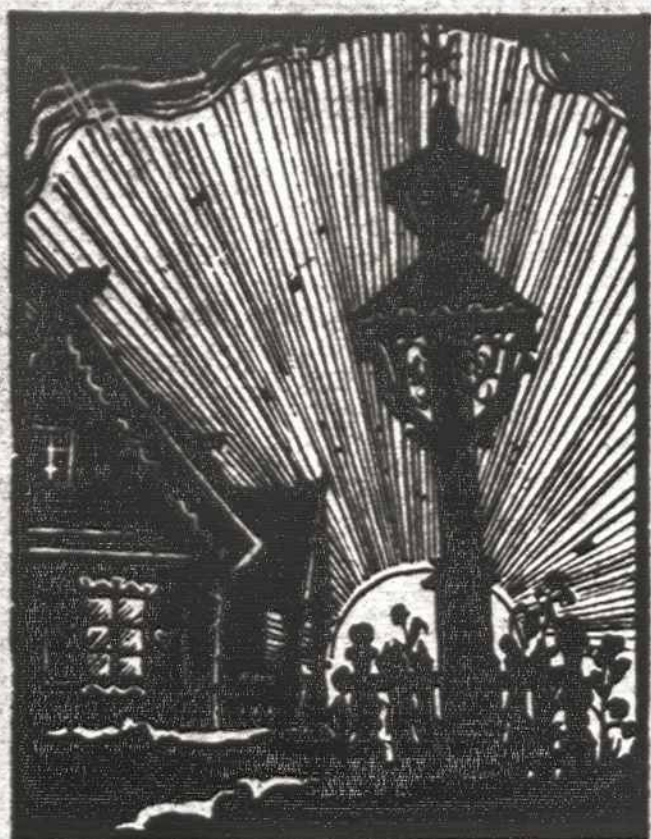

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 21 (437)

TORONTO, Ontario, 1958 m. gegužės (May) mėn. 22 d.

Kaina 10¢

The Lights of
Homeland

Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Lėidžia
Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Dvasia ir berželiai

Lietuviui berželis nėra vien medis, augęs nuošalumoje ir nebojantis žmogaus rūpesčių. Jis savo šaknimis yra įaugęs netikėtai žemėje, bet ir lietuviui sieloje. Berželis yra jo gyvenimo palydovas, kuris liūdi kartu su juo, džiaugiasi ir verkia. "Ko liūdi, berželi..."

Todėl nenuostabu, kad berželis lietuviui tapo kartu ir tikybinio ženklu - simboliu. Sekminių proga atsiranda žali berželiai ties jo vartais, jo prieangiu, namais ir net pačiame dievnameyje. Šiuo atveju berželio kalba jau nebėra profaninė, o šventi kalba, nes ji išreiškia vieną didžiųjų krikščionybės misterijų - šv. Dvasią. Pastaroji yra antgamtinis dieviškasis pradai, gaivinas žmogų dvasinėse jo gėmėse. Josios dėka žmogus pabunda augštesnei tiesai, praregi tikėjimo akimis, sustiprėja savo svyravimuose, pasiryžta aukai ir tai netgi kruvinai aukai. Kristaus mokytiniai, kad ir ilgokai sekę savo Mokytoją, nebuvo dar pabudę sąmoningam ir besiaukojančiam tikėjimui iki šv. Dvasios atsiuntimo. Ir tik tai Sekminių ugnies paliesti bei atgaivinti jie tapo nepalaužiamais dieviškos Tiesos liudytojais. Jie įėjo istorijon ne savo jėgomis, o šv. Dvasios vėdami. Be jos jie būtų pasilikę nežinomis Genezareto žvejais ir baigę savo dienas prie pamėgtųjų tinklų. Be šv. Dvasios gaivinancios bei stiprinancios galios krikščionybės daigai, užgulti didelių sunkumų, būtų sunykę. Josios gi įtakoj jau pirmajame krikščionybės šimtmečiuose iškilo visa eilė tikinčiųjų, kurie labai žemai lenkė galvas Kristui, tačiau išdrįso nelenkti jį savo persekiojams. Zvelgdami į sunkiuosius krikščionybės laikotarpius regime su nuostaba paprasčiausius žmones, nepasizymėjusius nei mokslu, nei ypatingu sugebėjimu ir vis dėlto iškilusius didvyriška drąsa žiauriųjų valdovų akivaizdoje.

Tai vis to paties gaivinančio krikščionybės prado - šv. Dvasios pėdsakai pilkame žmonių gyvenime. Jų yra daugybė ir labai įvairių. Jie yra įvairūs kaip ir patys žmonės. Kiekviename asmeny krikščionybė išsiskleidžia skirtingais keliais ir pavidalais, nors ji yra gaivinama tos pačios šv. Dvasios. Kaip tos pačios saulės spindulių įtakoj išsiskleidžia įvairiausi žiedai, taip ir šv. Dvasios veikimu iškyla skirtingiausi tikinčiųjų veidai.

Ryškiausi mūsų akims būna tie, kurie savo kelią krauju palaidiję, tačiau netenka abejoti, kad kiekviena krikščioniškoji siela yra paliečiama gaivinančio prado. Kaip lietuviškas berželis, ji sužaliuoja, išsiskleidžia dvasiniu vėslumu ir pasinėša gilesnio krikščioniškojo gyvenimo linkme. Deja, žmogui tenka susidurti su atšiauriomis gyvenimo negandomis, ir pradinis pakilimas netenka savo polėkio. Gaivinanti jėga lieka sukludytą bent laikinai, ir žmogui tenka pakelti įvidinę kovą, kol Dvasiai Gavintojai vėl atsidaro laisvi keliai. Ir juo didesnės kliūtys, juo didesnio reikia Sekminių ugnies pūstelėjimo.

Lietuviškoji krikščionybė tą jaučią jau eilę metų. Nežiūrint, kad Lietuva yra katalikiška tauta, Sekminių ugnies jai labai reikią. Prof. St. Salkauskis buvo paskelbęs Gyvosios Dvasios sąjūdį, užsimojusį išjudinti bei suaktyvinti slypinčias mūsų tautoj krikščioniškąsias pajėgas. Deja, sąjūdis nesuskubo įsisiūbuoti ir lietuviai buvo pašaukti būti naujaisiais kraujo liudytojais. Prireikė naujo tipo sąjūdžio - katakombinio, kurio stiprybė ne išoriniame aktyvume, o uždaroj ištermėj. Mūsų tautiečiai Lietuvoje regį šioj dvasioj Sekminių berželius, girdi šventą jų kalbą ir stiprėja krikščioniškoj ištermėj.

Pr. G.

KAS NAUJO KANADOJE?

Naujasis parlamentas, kurį sudaro 208 konservatoriai, 49 liberalai ir 3 CCF, gegužės 12 d. pradėjo posėdžius. Vad. sosto kalbą, kurią perskaitė gen. gubernatorius V. Massey, vyriausybė išdėstė šios sesijos programą. Joje numatyta: organizuoti didelio masto viešuosius darbus, nutiesti kelius ir dar neišnaudotą šiaurę, pratęsti nedarbo pašalpos mokėjimą jos reikalingiems nuo geg. 15 d. dešimčiai savaičių, perorganizuoti radijo valdybę, įsteigti smulkiajam verslui remti įstaigą, duoti naujas paskolas namų statybai ir t.t. Parlamento pirmininku išrinktas tas pats - P. Michener iš Toronto.

Papildomose rinkimuose Ontario prov. parlamentą visose keturiuose apylinkėse išrinkti konservatoriai, Toronto St. George - A. Lawrence, Cochrane N. - R. Brunelle, Huron - Ch. Mac Naughton, Renfrew N. - M. Hamilton.

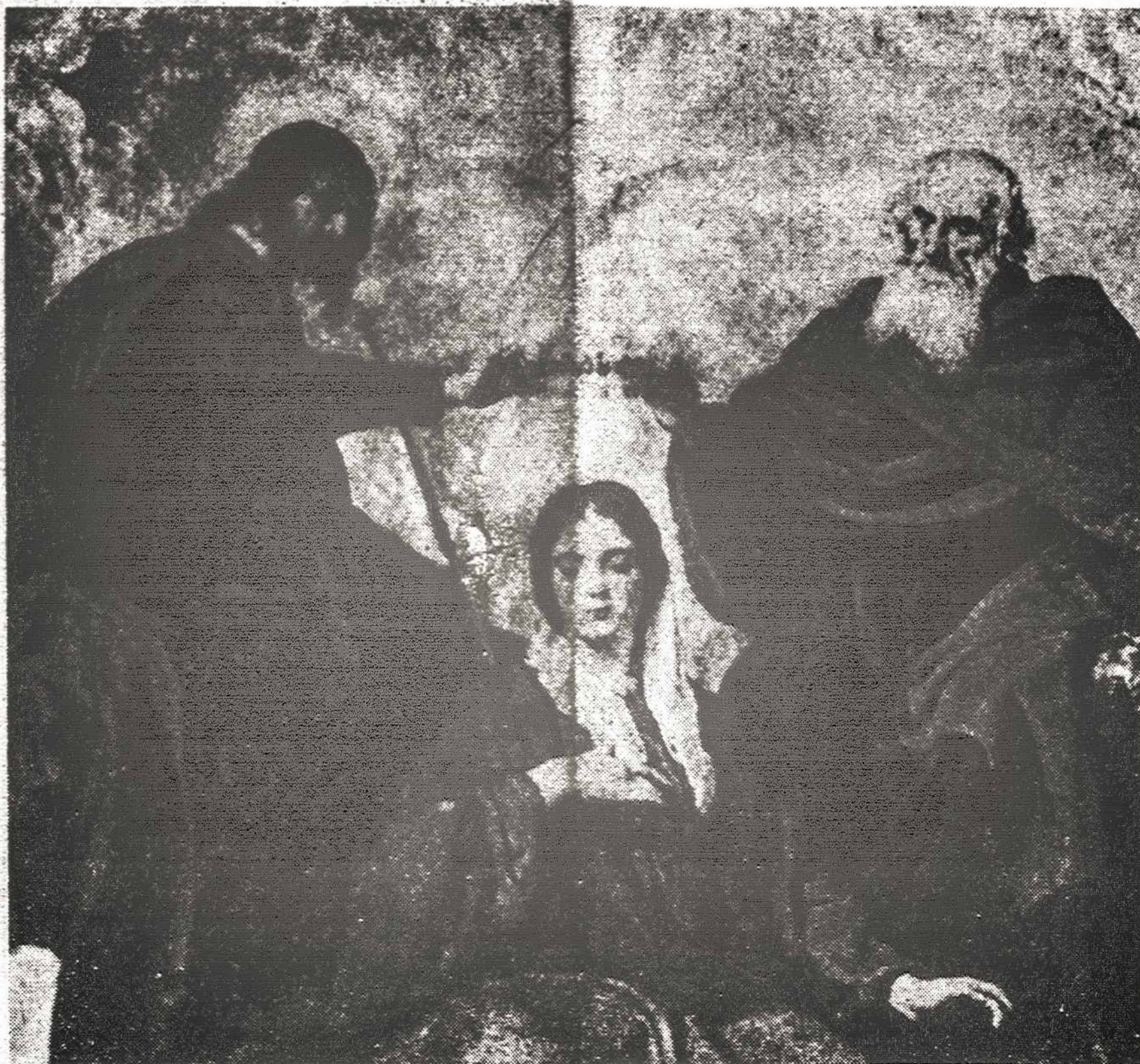
Imigracijos ir pilietybės ministeriu paskirta Mrs. Ellen Louks Fairclough, buhalterė iš Hamiltono, anksčiau buv. valstybės sekretorė. Iš Quebec prae, paskirti du nauji ministrai: R. O'Hurley - kr. apsaugos gamybos, H. Courtemanche - valstybės sekretoriumi. Trečias min. iš Quebeco prov. bus paskirtas vėliau. Tuo būdu feder. vyriausybėje tuo tarpu yra 7 ministrai iš Ontario prov., 5 iš Quebeco, kiti iš kitų provincijų.

CPR geležinkelio pečkurių streikas po 3 dienų pasibaigė sutarimu. Jų unija sutiko su vyriausybės komisijs sprendimu, kad pečkuriai dyzeliniuose garvežiuose prie prekinio traukinių ir stotyse nereikalingi, o geležink. b-vė sutiko neatleisti pečkurių paimtų tarnybom iki 1956

m. bal. 1 d., t.y. 2.900 asmenų, kol jie gaus pakeliamą arba pašalpus pensijon. Atleisti buvo jaunesni pečkuriai su pažadu duoti darbo kitur. Gegužės 31 d. baigiasi darbo sutartis su unija ir reikės derėtis dėl naujos.

Nusizudžiusio diplomato E. H. Norman byla vėl iškilo aikštėn, kai JAV senato pakomisė iš naujo paskelbė vsao tyrinėjimų duomenis. Pagal juos, Norman, buvęs Kanados ambasadorius Egipte, buvo studijų metais Harvarde įsivėlęs į komunistinę veiklą; prieš nusizudymą kalbėjęs su gdytoju ir pareiškęs, kad tuometinis min. pirm. St. Laurent jo neremiais ir perduosius bylą specialiai komisijai, o tuo atveju būtų įvelta 60-70 kanadiečių ir amerikiečių; to pakelti esą jis negali ir todėl nusizudys. Negana to, JAV senato pakomisė į tą bylą įvelė ir kitą kanadietį - Robert Bryce, Privy Council - kabineto sekretorių, kurio rankose yra visos vyriausybės paslaptys; esą ir jis priklauso studentavimo laikais komunistinio studijų grupei. Kanados vyriausybė dėl to pareiškė protestą Vašingtonui, kuris esą nesilaiko pažado tokiems atvejais neskelbti kanadiečių pavardžių be Otavos žinios.

JAV ambasadorius Kanadai T. Merchant, liudydamas JAV senato užsienio r. komisijoj, pareiškė, esą svarbu išlaikyti gerus santykius su Kanada. Nepasitenkinimas amerikiečiais atsiradęs Kanadoj dėl nuolatinio prekybos deficito, dėl didelio JAV dolerių investavimo pramonėje, kuri tuo būdu kontroliuojama, dėl JAV-V-bių eksporto politikos, kuri atimanti buvusias Kanados rinkas. Senato komisija rado, kad JAV dėl to yra kaltos, neišskiriančios ambasad. Normano, nors ir Kanada nesanti be kaltės.

"Kai ateis Ramintojas, kurį aš jums siūsiu nuo Tevo, tiesos Dvasią, kuri iš Tėvo eina, ji liudys apie mane. Ir jūs liudysite, nes nuo pat pradžių su manim esate (Jono 15, 26-27)."

Ispanų dailininkas Velazquez šiame paveiksle vaizduoja netik šv. Dvasią, bet ir visą šv. Trejybės misteriją, kurion yra įjungtas ir įganytoja Motinos Marijos vainikavimas. Pastaroji šventė šiemet nukelta į birželio 2 d.

Grumtynės su lenkais

P. LUKAS
Mūsų korespondentas Lenkijoje

Labai būdingas ir Primo kardinalo Stepono Višinskio pasisakymas maldininkams mokytojams Cėnstakave: "Kas ne Dievo, tas nelenkiška - kas nelenkiška, tas ne Dievo..."

Prieš šį pasisakymą pasiūliau šioje kare Lenkijos partinė spauda. Tačiau ne jos linkme vertiname kardinališkojo žodžio prasmę. Pačią mintį pagilino ir išryškino prašančiai lietuviškojo žodžio bažnyčioje delegacijai Seimų parapijos klebonas Venčikas:

"Argi atsirastų neišmanėlis, kuris panorėtų Seimų bažnyčioje įvesti lietuvių kalbą?"

Ne kitokiomis mintimis vadovaujamas Lomžos vyskupijos kūrtoje, kuri negalėjo atlaikyti punskiečių ekonominio spaudimo ir nusileido.

Lietuviai gyvena vienok ne tik Punksko parapijoje. Seimų ir Smalėnų parapijose kitataučiai sudaro nedaugiau 40%. Tačiau lietuviškas žodis iš sakyklų liko administracinių būdų pašalintas ir lenkiškoji dvasinė vyriausybė nemato reikalo jį gražinti. Reikalas atsirado vienok pačiuose lietuviuose, kurie jau nuo seno supranta ko lenkiškajai kunigai siekia ir pradėjo atkaklią kovą už savo teises bažnyčioje. Nemažonas tai reikškins - kovodami už savo teises bažnyčioje, lietuviai piktnaudžiauja ir skelbia mi Bažnyčios priešais. Juk "kas nelenkiška, tas ne Dievo..."

Prieš lietuviškas pamaldas Seimų kunigai per savo užnugarininkus renka parašus, kad Seimų bažnyčioje neįvestų lietuvių kalbos. Taigi tikinčiųjų tarpe kuriami du priešingi lageriai, nors, bendrai paėmus, lietuviai su kitataučiais čia gana gražiai sugyvena. Smalėnų bažnyčioje iš eilės sakomi gaudūs pamokslai apie bedievybės grėsmę, kuriuos parapijoje nėra. Pašnibždomis skleidžiami gandai apie krašto prijungimą prie Tarybų Lietuvos, kolchozų steigimą, ko esą lietuviškas aktyvas siekia. Visomis jėgomis stengiamasi palaužti Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos autoritetą, kuri Seimų ir Smalėnų parapijose įsteigė gausiausių skyrius, bibliotekas ir skaityklas.

Nežiūrint to, religijos mokykla ir lietuvių vaikų katekizacija Seimų ir Smalėnų parapijose

vyksta lenkiškai. Kovodami už savo teises punskiečiai savo vaikų į tokias pamokas neleidžia, o mokykloms. Tai pati akcija prasideda Seimuose ir Smalėnuose. Punkskiečiai nedavė kalėdos ir kitų rinklavių ir tuo padarė didžiausią efektą; tas pat bus Seimuose ir Smalėnuose.

Keistai supranta lenkiškoji dvasiškia žmogaus teises Dievo atžvilgiu ir jo vietą Bažnyčioje. Netolerancija kitų tautybių atžvilgiu tikėjimo nestiprina ir neugd. Lietuviai tai supranta ir dėl to, vadovaudamiesi tikroju Deivo žodžio supratimu, kovoją už savo kalbines teises Bažnyčioje, kad galėtų jį garbinti visa širdimi. Suvalkiokis lietuviai žino, kad Dievas supranta ir myli dainingą lietuvių kalbą, lygiai kaip ir visas kitas pasaulio kalbas.

Lenkų spauda apie lietuvius Centrinių Lenkijos spaudoje vis dažniau pasirodo prielankių lietuvių reikalams straipsnių. 3 kartus savaitėje Varšuvoje eina laikraštis "Gromada-Rolnik Polski" talpino gan įdomius straipsnius "Lietuviai ir lenkas - du broliai" ir "Gimtojo žodžio trokšta kaip alkanas duonos". Žurnalas "Ponorama Polnoey" davė gražiai iliustruotą straipsnį apie lietuviškus Kūčių papročius ir nepašykstėjo jam 2 didelius puslapius. Varšuvoje einantis laikraštis "Argumenty" nepersieniai davė straipsnį "Ir už Cypilskių gyvena žmonės..." (žiūr. 3 psl. šio nr.), kurį perskaitęs Kalėtinio klebonas atsisakė vykti į šv. Jurgio atlaidus Punksk. Esą, "dar nepribrendo laikas, kad galėčiau Punksk pasirodyti..." Straipsnyje tarp kita ko primenamas jam faktas, kada Suvalkų - Trakiškių traukinyje bejuokaudamas jis vienam lietuviui ant galvos bandė uždėti piestelę sakdamas, kad "žiūrėkite, tai lietuvių vyskupas!"

Ryšiai su Lietuva
Sov. Sąjungos ambasadoje Varšuvoje balandžio 25 d. buvo surengtos Lenkijoje viešinio maršalo Vorosilovo garbei viešės, kuriose tarp kitų ambasados kvietimų svečių, dalyvavo Lietuvių visuomenės kultūros draugijos pirmininkas Juozas Maksimavičius, kuris turėjo prošos pasikalbėti su Lietuvos komunistų partijos sekretoriu Sniečkum.

Lietuvos kultūrinių ryšių su užsieniu palaikyti draugija iš Vilniaus Lietuvių visuomeninei kultūros draugijai prisuntė gerai parinktų 250 kg. knygų siuntą. Didesnė siuntą yra parengę Žemės ūkio akademijos instituto studentai Kaune. Knygų d-jai siunčia ir kitos Lietuvos institucijos bei privatus asmenys.

Punksko lietuviškos gimnazijos mokiniai palaiko labai glaudžius asmeniškus ryšius su Lietuvos moksleiviais. Punkskiečiai daug rašo ir daug gauna laišku. Mokinyks Rimas Vaina metų bėgyje iš Lietuvos gavo 183 laiškus. Nemažiau jų gauna ir kiti.

100.000 komunistų Kanadoje?

JAV Atstovų Rūmų priešamerikinei veiklai tirti komisija paskelbė kanadiečio Milan Jakubec liudijimą, kaltinantį ypač buvusią liberalų vyriausybę už perdėliu laisvių davimą komunistams, kurių Kanadoj esą apie 100.000. Jie esą nekludomai leidžia 23 laikraščius įvairioms kalbomis, kuria visokiais nekaltais vardais prisidengusias draugijas - humanitarų, pacifistų, literatų, labdarių ir pan.; jų esą apie 50. Per komunistinių draugijų - sovietų agentų rankas eina tūkstančiai drabužių ir maisto siuntinių ir sovietų pavergtus kraštus. Už juos sovietai esą surenka kasmet \$30 ml. plesdami 100-150% maito mokesčių. Šios sumos, pasak Jakubec, panaudojamos komunistinei propagandai. Šitokia būklė buvusi praėsta buvusiai vyriausybei, tačiau nesulaukta jokių žygių. Dėl šios priežasties tautinės grupės paragintos Mutual Cooperation League of Canada, per pastaruosius rinkimus balsavę už konservatorių, kurie parodė daugiau palankumo prieškomunistinėms pastangoms. Esą reikia didesnio budrumo Kanadoj ir kt. kraštuose, nes komunistų agentai, ypač su pagėgėliais, juose apsigyveno ir stengiasi sudaryti patrijotines ateivių organizacijas.

M. Jakubec yra slovaksas, 36 m., Slovakų Legijono pirm., tarnaujantis Ontario prov. kelių de-

Prancūzija bekovodama už Alžerijos išlaikymą, subraškėjo savo pamatuose. Ikiol krito viena vyriausybė po kitos vis dėl tos pačios Alžerijos, nes negalėjo rasti visus patenkinančios išeities. Kritus Gaillard vyriausybei, prezidentas Coty beveik išista mėn. negalėjo asti politiko, galincio sudaryti naują vyriausybę. Pagaliau, kai MRP partijos vadui P. Pflimlin pavyko gauti daugumos partijų pritarimą, Alžerijos sostinė Alžyre prasidėjo sukilimas, kurio vadai pareikalavo sudaryti Paryžiuje tautinės vienybės vyriausybę, vadovaujamą gen. De Gaulle. Tai betgi nesukliudė sudaryti Pflimlin vyriausybę, kuri gavo netik parlamento pasitikėjimą, bet ir specialius įgaliojimus 3 mėnesiams. Alžyro sukilimui atsakė klausyti naujosios vyriausybės, sudarė visoj Alžerijoj viešojo saugumo komitetus,

yra atpa pat policijos saugomas savo namuose provincijoj.

Pamidorai JAV viceprezidentui

Kai prieš porą metų lankėsi P. Amerikoj prez. Eisenhowerio brolis Milton, patyrė kylančias JAV nepalankias nuotaikas, tačiau nebuvo jokių incidentų. Šį kartą viceprez. Nixon teko jų gerokai patirti, ypač Peru ir Venecuėloj. Caracas aerodrome, kur nusileido jo lėktuvas, laukė būrys policininkų ir didokas būrys smalsuolių, kurie ten pat iškėlė vėliavas su užrašais: "Go home Nixon, You donkey". Kai oficialos pagarbos ženklai pasigirdo kanuolių šūviai, pasipylė pamidorai, kiaušiniai... Dar didesnis nemalonumas įvyko vyktant už dėti vainiko prie išlaisvintojo Bolivaro paminklo: sustojus automobilii demonstrantai išdaužė automobilio langus ir vos ne sužeidė paties viceprezidento su žmona. Vainikas liko neuždėtas. Viceprez. buvo apgyvendintas JAV ambasadoj, kuri buvo saugoma stiprių policijos dalinių. Niekur viešumoj jis nesirodė. Prez. Eisenhoweris susirūpinęs Nixon saugumu, buvo lėktuvais pasiuntęs 1.000 karių dalinį prie Venecuėlos, kuris būtų įsikisęs, jei Venecuėla valdantį karininkų junta būtų kreipusis. To betgi nereikėjo, ir Nixon grįžo saugiai į Vašingtoną, kur buvo sutiktas kaip karo didvyris. Iš jo vizito P. Amerikoj Vašingtonas padarė išvadą ir pasuko nesuipratimų šalinimo linkme, nors kartu buvo rasta, kad komunistų ranka P. Amerikoj yra aktyvi.

Sukilimas Libane

Libano kraštas, 1941 m. tapęs nepriklausomu, pergyvena krizę: prieš prezidento Šamun vyriausybę sukilo nacionalistų grupės, kurstomos Jungtinės Arabų Respublikos. Kairo ir Damasko radijo stotys visai atvirai ragino Libano gyny. Sukilti prieš vakariečiams palankią vyriausybę. Beirutu ir Tripolio gatvėse vyko kruvinos riaušės beveik išista savaitę. Tai riaušinių grupėmis kvojo policija ir kariuomenė. Tuo tarpu vyriausybė atsilakė ir ištrėmė apie 1.000 arabų, atvykusių iš Sirijos ir Egiptu. Kartu ji pareiškė JAR protestą, kuris betgi buvo atmetas. Per riaušius buvo daug nukentėjusių, jų tarpe JAV informacijos įstaigos. JAV pasiuntė lėktuvus išgąbenti iš Libano saaviems piliečiams, o 6-sis laivynas, drauge su britų daliniais, manevruoja netoli Libano krantų Viduržemio jūroj. Libano vyriausybė pasiusta lengvųjų ginklų kovai su riaušininiais, kuriems ginklai ateina iš Sirijos. Sov. Sąjunga perspėjo JAV nesiikšti į Libano reikalus.

Dirbtinį žemę spalydovą, jau trečią, iššovė Sov. Sąjungos mokslininkai gegužės 15 d. Jis yra raketos pavidalo ir sveria 2,925 sv.

Pasaulio Lietuvių Seimas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo Organizacinis Komitetas, pasirėmęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo Laikinosios Konstitucijos nuostatais, kviečia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą pirmosios sesijos š.m. rugpjūčio 28 d. 10 val. rytą Niujorke Statler viešbučio patalpose.

(Pas) Prel. Jonas Balkūnas
Org. Komiteto pirmininkas.
(Pas) Vytautas Vaitiekūnas
Sekretorius.

Maskva.—Pasklidus gandams, kad Molotovas sugrąžintas į Maskvą, TASS agentūra paskelbė, kad jis tebesas Mongolijoje.

Tėviškos Žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRASTISRedaguoją: Dr. A. Sapokas ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia: Kanados Lietuvių Katolikių Kultūros Draugija
Prenumerata visur metams \$5.00, pusmečiui \$3.00.
Jmokeje netaikoma \$10 laukimo gorbis prenumeratoriois
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telef. EM. 8-6813.

Pasitarimai dėl vienybės baigti

VLKĄ SUDARANČIŲ GRUPIŲ PAREIŠKIMAS

Š.m. gegužės 10 d. įvyko VLIKą sudarantiųjų grupių atstovų pasitarimas, kur buvo apspartytas tų grupių specialios komisijos pranešimas apie išsiaiškinimą su Lietuvos Nepriklausomybės Tautos grupių ir Lietuvių Fronto Bičiulių įgaliojimus, pravestą pagal Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIKo) grupių atstovų 1957 m. kovo 30 d. vieningą nutarimą kviešti šias grupes įsijungti į VLIKą bendram, vienos vadovybės vadovaujamam, Lietuvos išlaisvinimo darbui.

VLIKą sudarantiųjų grupių atstovai pritaria komisijos laikysenai derybų metu ir jos padarytiems žygiams siekiant susitarimo pašalinti iškiliolius nesusipratimus tarp LNT grupių ir LFB, iš vienos pusės, ir VLIKą sudarantiųjų grupių, iš kitos, ir tuo būdu įgyvendinti visų aktyviųjų jėgų politinę konsolidaciją kovai už bendrą tautos idealą.

Pasitarimo dalyviai apgalvėję, kad VLIKo grupių gera valia padarytas pasilymas Lietuvos Nepriklausomybės Tautos grupėms ir Lietuvių Fronto Bičiuliams įsijungti į Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą vieningam Lietuvos išlaisvinimo dar-

bui, nesurado kalbamų grupių vadovybių pritarimo.

Minėtos grupės vengė įeiti į VLIKą, kaip į Lietuvos laisvinimo kovai vadovaujantį organą, statė reikalavimus, kurie siekė VLIKą panaikinti ir 1957 m. gruodžio 30 d. raštu formaliai pranešė, kad LNT grupės ir Lietuvių Fronto Bičiuliai savo atstovų į VLIKą nesijungia.

Siems derybų rezultatams patenkinti, VLIKą sudarantiųjų grupių atstovų pasitarimas nutarė:

1. Laikyti, kad komisija jai duotą uždavinį yra baigusi.

2. Duoti visuomenei galimybę susipažinti su derybų medžiaga.

3. Kviesiti lietuvių visuomenę dar giliau išsiaiškinoti politines vienybės reikalingumą kovai už tautos išsilaikymą ir sovietinės vergijos bei atkūrimui nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės, ir tuo tikslu dar stipriau burtis į bendrą kovą, kuriai Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vadovauja jau 14 metų pagal vieningą visų lietuvių politinių grupių ir rezistencinių organizacijų išpareigojimą lietuvių tautai, pareikštą 1944 m. vasario 16 d. deklaracijoje. Pasitarimo Prezidiumas.

Gaila, kad nemušėm amerikiečių...

(IS KELIONĖS UŽRASŲ)

Kitą rytą tolimo susisiekimo autobusas riedėjo Miami gatvėmis, veždamas keliolika keleivių į šiaurinę Floridą, o mus keletą — namų link.

Dvi mano bendrakeivės šeimos sėdėjo autobuso priekyje — žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

— Po keleto minučių, tu mano bendrakeivėlių šeimų vienas vyras atėjo ir atsistojo šalia manęs. Matyt, jie visi norėjo daugiau sužinoti apie mane, nes iki šiol trumpai kalbėdavomės tik apie žemesnėje dalyje. Aš su keliolika kitų keleivių buvau toliau. Keleivių neperdaug, todėl buvau užimęs dviejų keleivių sėdynes.

Kas toliau?

Kalno viršūnė apsupama vis labiau nepermatomų miglų. Pirmųjų pasitarimų reikalu tiek daug prirašyta ir prikalbėta, kad vieni kitų ima nebesuprast. Nūdieną taikos rūmą bestatant dešimt, kaip su Nojaus aikiais, kurie užsimojo pamūryti Babelio bokštą, kuris dangų siektų. Vienos šeimos paminklas nebuvo pastatytas, nes buvo sumaišyta kalba. Ir emė jie vieni kitų nebesuprast...

Ne pirmiena, kad šalis savaip kiekvieną žodį aiškina. Juk taip buvo Atenų ir Spartos pasitarimuose, kai netrukus kas sau skirtingai aiškino tą pačią sąvoką. Bloga ne tai, kad skirtingi pasauliai savaip keliais eina. Blogybė glūdi jėg net patys vakariečiai tarpusavyje nesusigauja, ką išties daryti. Vakariečiai negali atsakyti į šiuos klausimus: kas turi kalbėtis, kaip ir apie ką?

Kopenhaga

S. Atlanto santarvės užsienio reikalų ministerių pasitarimas š. m. gegužės 5-7 dienomis Kopenhagoje buvo žymiai vaiskėnis už visuotinį suvažiavimą praėjusių gruodį. Anuomet europiečiai buvo palankesni deryboms su Maskva, kaip šiomis dienomis. Pasitarimų pasibaigimą išleistame pranešime pavašaravomės varšomis kalbama apie santarvės susiklausymą, sutarimą ir bendradarbiavimą. Ten liudijama, kad santarvė jau ne tik rūpinasi gynybiniais reikalais, bet ir politiniais bei ūkiškais klausimais. Santarvės taryba labai atšaldančiai pasisako dėl pirmųjų pasitarimo: "Pirmųjų pasitarimų taryba nelaiko vieninteliu ir

net pačiu geriausiu būdu tarp tautinių įtampos sumažinti. Kiekvienam atveju ir tokiems pasitarimams turi būti atitinkamai paruošta ir parinkta atitinkama vieta palankiam nusiteikimui sudaryti". Iš šio aptarimo dar nedaug ką sužinome apie atsakymą į klausimus: Kas, kaip ir ką?

Kas?

Rusai mėgsta mostus, lys scenoje žiūrovams atitinkamam įspūdžiui padaryti. Anuomet Bulgarijai inšes sąmyš vakariečiuose, dabar gegužės 5 d. Gromyko raštu vakariečiai suraminti pakaltinimo kuo veikiausiai sukviešti užsienio reikalų ministrus galutinai nutarti ką pirmūnai turi spręsti. G. N. S. Chruščev skatina pirmūnus susirinkti. Tačiau iki šio meto abi pusės dar nežino, kad išties pirmųjų pasitarimuose dalyvaus.

Italija, remiama Danijos ir Norvegijos, pasiūlė, kad tik JAV turi tartis su Rusija. Anglija ir Prancūzija nėra linkusios likti tik stebėtojai. Nors buvo atmetas Gromyko pažeminantis siūlymas, kad ambasadoriai tik bendrai posėdini būsią kviečiami, jei rusai turės atitinkamą atsvarą su čekais ir lenkais, tačiau Londonas ir Paryžius linkę eiti net į šias nuolaidas pirkti savo teisei dalyvauti pirmųjų pasitarime. Vidaus politikos sumetimais pagaliau panorą dalyvauti pasitarimuose Italija ir Turkija. Visai galimas dalykas, kad rusai tuomet pasiūlys bulgarus ir rumunus prie savojo stalo pakviesti. Jei "socialistinių valstybių" pritarus juk dar turi savųjų "respublikų" išteklį. Kinija pati veržiasi dalyvauti pirmųjų pasitarime. Šiuo reikalu nesutarimas kiek atšaldė Maskvos ir Nankino santykius.

Kaip?

Erškėčiuotas Vakarų kelias pasiekti prarastą galią, kad galėtų tinkamai atsikirti rusams. Kaip, kuriuo būdu atsikirti? Reikia apgalvoti, kad ne tik Europos valstybės, bet ir JAV veikia lyg būtų praradusios pasitikėjimą savimi. Visi žino, kad ne vakariečiai stumia rusus, bet rusai vakariečius bruka į aklagatvį. Tuo atveju niekas, net Vašingtonas nenori imtis atsakomybės už derybų nesėkmę. Tik atsakomybės baimė neleidžia amerikiečiams anglams ir prancūzams užtrenkti Gromyko kambario duris.

Kopenhagos nutarimai nesaisto vyriausybių taip ar kitaip elgtis, kam gi, pagaliau, toks nutarimas reikalingas? Lyg ten norėta visai nusišnekti galimus pirmuosius pasitarimus.

Šv. Klara TV globėja

Kodėl Bažnyčia parinko šv. Klarą iš Asyžiaus dangiškąja televizijos globėja? Atsakant į šį klausimą reikia grįžti į 1252 m. Buvo Kalėdų naktis. Šv. Klara, jau seniai serganti, tą šventąją naktį buvo palikta viena ligos patale, nes visos vienuolės buvo išėjusios į bažnyčią. Ir štai įvyko nuostabus dalykas.

Vidurnaktį, kada visos pasaulis su džiaugsmu minėjo Kristaus užgimimą ir šv. Klarą savo skausmo patale mirste apie Jėzų Kūdikelį. Apgalvėdama, kad negalinti dalyvauti pamaldose ir giedoti kalėdinių giesmių, su giliu atsidūsimu tarė: "Viespatie Dieve, štai esu palikta viena dėl Tavo šlovės kambarėlyje".

Po šių žodžių tuojau pasigirdo jai nuostabi gražūs giedojimai. Ji girdėjo visas pamaldas ir šv. Mišių giedojimą bei kalėdines pos, kad galėtume vesti nors moralinę kovą už mūsų tautos laisvę. Amerikiečiai davė ir bolševikams milžinišką paramą — vienuolika milijonų dolerių — maistu, drabužiais, ginklais ir kitokiais dalykais. Reikia manyti, kad ir bolševikai ateityje jau amerikiečius, nes už mūsų jau užmokėta.

Jis nusišypsojo ir emė aiškinti: — Praeito karo metu JAV vyriausybė buvo žydų ir komunistų apsesta, dėl to ji ir padarė tiek daug ir didelių klaidų. Bet ką mes eiliniai piliečiai galime padaryti? Valdžia yra valdžia. Ji duoda įsakymus, o piliečiai juos vykdo. Dabar kraštą valdo respublikonai su prezidentu Eisenhoweriu priešakyje. Daro ir jie klaidų, tik gal ne tokių didelių. Bet dabar taika. Nežinia kas būtų, jei kiltų karas. Gal ir jie padarytų ir didelių klaidų. Tą padarys ateitis.

Mūsų autobusas suko į tarpinę autobusų stotį. Jis padėjo už pasikalbėjimą ir nuėjo prie savų. Aš stebėjau, kaip amerikiečiai mažai pažįsta pasaulio pabaisą — komunizmą.

J. Vaiteliūnas.

GEDIMINAS GALVA

Egiptiečiai keliama į Syriją

Ateina žinios, kad su Egiptu susijungtoje Syrijoje vis didėjanti kyla nerimas ryšy su antplūdžiu egiptiečių. Ypatingai neramus, net arti sukilimo, esą ūkininkai. O nepasitenkinimo priežastis — atgabenimas ir įkurdinimas Syrijoje viso milijono egiptiečių. Nasseris, mat, norėdamas palengvinti Egipte nedarbą, problemą nusprendė iškelti juos Syrijon, kur jiems įkurdinti jau suvalstybinti atitinkami plotai žemės, daugiausia Turkijos pasieniuose. Syrijos ūkininkai labiausiai erzina, kad šito egiptiečių perkėlimo vykdytojai, taip pat egiptiečiai, jų tėvynėje elgiasi lyg kolonijoje ir egiptie-

čiams ūkininkams atiduoda geriausią žemę. Bruzdėjimo aki-vaizdoje esą pastatytas ant kojų visas egiptiečių saugumo aparatas.

Otava. — Kanadoje 1941 m. nuo džiuvos mirė per 6.000 asmenų, o 1957 m. tik 1.183.

Otava. — Pereitais metais gavo Kanados pilietybę 95.462 at-eiviai.

Tokio. — Japonija balandžio 1 d. panaikino visame krašte viešuosius namus.

Ivairūs siuntiniai

I LIETUVĄ, Latvija, Estija, Ukraina, Lenkiją ir U.S.S.R.

IS KANADOS:

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus rūbų, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius. Turime pardavimui kostiumams, paltams ir suknelėms medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.

IS ANGLIJOS:

Priimame užsakymus ir siunčiame įvairius vaistus, dantims taisyti įvairias medžiagas, akordeonus, mezgimo mašinas, laikrodžius, stiklui piaušti peiliukus, parkerius, skustuvus, plaukams kirpti mašinėles, įvairias tekstilės medžiagas ir t.t. ir t.t.

STANDARTINIAI TEKSTILĖS SIUNTINIAI:

1. 2 kost. vilnonės medžiagos 7 yrd.	3. 2 kost. arba lengv. mot. paltams vilnonė medžiaga 6 yrd.
1 paltui vilnonės medžiagos 3 yrd.	4 kost. vyr. viln. medžiagos 14 yrd.
1 suknelėi viln. medžiagos 3 yrd.	2 vyr. paltams vilnonės medž. 6 yrd.
pamušalo 7 yrd.	pamušalo 18 yrd.
Serinės /kljonkės/ 3 yrd.	Serinės /kljonkės/ 8 yrd.
Iš viso už \$79,90	
2. 2 kost. vilnonės medžiagos 7 yrd.	4 kost. vin. medžiagos 14 yrd.
2 paltams vilnonės medžiagos 6 yrd.	pamušalo 10 yrd.
1 suknelėi viln. medžiagos 3 yrd.	Serinės /kljonkės/ 4 yrd.
2 suknelėi rayono medžiagos 8 yrd.	stiklui piaušti peiliukus su deimantu
pamušalo 10 yrd.	
Serinės /kljonkės/ 4 yrd.	
Iš viso už \$124,60	
(Užsakant prašau nurodyti medžiagų spalvą ir vyrišką ar moterišką)	
IS DANIJOS:	
Priimame užsakymus ir siunčiame įvairų maistą, dviračius ir t.t.	
STANDARTINIAI MAISTO SIUNTINIAI:	
VIENGUBI:	
1. Taukų 10 kg. \$21.70	42. Taukų 20 kg. \$38.80
2. Cukraus 10 kg. \$12.30	43. Cukraus 20 kg. \$20.95
3. Ryžių 10 kg. \$14.45	44. Ryžių 20 kg. \$24.65
8. Sviesto 10 kg. \$30.90	49. Sviesto 20 kg. \$52.45
12. Taukai 5 kg. \$17.60	53. Taukai 5 kg. \$31.05
Cukrus 5 kg. \$17.60	54. Sviesto 10 kg. \$35.80
13. Sviesto 5 kg. \$21.50	Cukraus 10 kg. \$35.80
14. Taukai 5 kg. \$18.90	55. Taukų 10 kg. \$31.90
Cukrus 2 1/2 kg. \$18.90	Cukraus 5 kg. \$31.90
21. Cukrus 8 kg. \$17.65	62. Cukraus 16 kg. \$30.76
Kakao 1 kg. \$17.65	Sviesto 2 kg. \$30.76
23. Cukrus 3 kg. \$24.60	64. Cukraus 6 kg. \$24.60
Lašinukai 3 kg. \$24.60	Lašinukai 6 kg. \$24.60
Taukai 3 kg. \$24.60	Taukų 6 kg. \$24.60
Arbatos 1/2 kg. \$24.60	Arbatos 1 kg. \$44.95
Kavos 1/2 kg. \$24.60	Kavos 1 kg. \$44.95
25. Cukraus 4 kg. \$22.40	66. Cukraus 8 kg. \$22.40
Sviesto 2 kg. \$22.40	Sviesto 4 kg. \$22.40
Ryžių 2 kg. \$22.40	Ryžių 2 kg. \$22.40
Kakao 2 kg. \$22.40	Kakao 2 kg. \$22.40
Kavos 1 kg. \$22.40	Kavos 2 kg. \$22.40
32. Cukraus 3 kg. \$25.20	73. Cukraus 6 kg. \$25.20
Sviesto 3 kg. \$25.20	Sviesto 6 kg. \$25.20
Pieno milt. 1/2 kg. \$25.20	Pieno milt. 1 kg. \$25.20
Kakao 1 kg. \$25.20	Kakao 2 kg. \$25.20
Lašinukai 2 kg. \$25.20	Lašinukai 4 kg. \$25.20
Pipirų 1/2 kg. \$25.20	Pipirų 1 kg. \$25.20
36. Sokolado plyt. 1 kg. \$28.77	77. Sokolado plyt. 2 kg. \$28.77
Kakao 1/2 kg. \$28.77	Kakao 1 kg. \$28.77
Kavos 1/2 kg. \$28.77	Kavos 1 kg. \$28.77
Pieno milt. 1/2 kg. \$28.77	Pieno milt. 1 kg. \$28.77
Nescafe, dež. 1 kg. \$28.77	Nescafe, dež. 1 kg. \$28.77
Sviesto 2 kg. \$28.77	Sviesto 2 kg. \$28.77
Cukraus 3 kg. \$28.77	Cukraus 6 kg. \$28.77
Taukų 3 kg. \$28.77	Taukų 6 kg. \$28.77
38. Sviesto 2 kg. \$29.90	79. Sviesto 4 kg. \$29.90
Taukų 2 kg. \$29.90	Taukų 4 kg. \$29.90
Kavos 1 kg. \$29.90	Kavos 2 kg. \$29.90
Sokolados 1 kg. \$29.90	Sokolados 2 kg. \$29.90
Kakao 1 kg. \$29.90	Kakao 2 kg. \$29.90
Amerik. cigarečių 2 kart. (400 cig.) \$40.25	Amerik. cigarečių 4 kart. (800 c.) \$76.25
Tabako 1 kg. \$40.25	Tabako 2 kg. \$76.25
40. Cigarečių 5 kart. (1000 cig.) \$16.80	81. Cigarečių 10 kartonų (2000 cigarečių) \$29.90
41. Tabako 5 dež. 560 gr. \$12.95	82. Tabako 10 dež. 1120 gramų \$22.10
Vyriškas ar moter. dviračis \$78.00	

Gyvenant ne Torontė, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apimokėsite gavę mūsų pranešimą.

LIETUVIŲ ISTAIGA

Baltic Exporting Co.

CENTRINĖ ISTAIGA: 849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686

ponia V. Juraitis.

94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-3515

ponia M. Venskėvičienė.

DARBO VALANDOS: pirmadienis — penktadienis nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadienis — nuo 9 val. ryto iki 5 val. v.

Sav. A. Kaluza

Watson's

Prancūziško stiliaus kelnaitės 396

Glaudžiai gulintys, visos, patogios. Sveikatos naminio iš sukutos medvilnės... plėkčių siūlių... Apinkui visą elastinį juosmerį, dvigubą priekį ir angą stiprius apsiuvimai. Tinka prie jersey.

W3-8

JEI SIUNCIATE MEDŽIAGŲ

giminėms i tėvyne, prašome atsilankyti i

DAVIDSON ECONOMY CENTRE

Cia gausite urmo kainomis geriausių angliškių medžiagų. Įvairiausių medžiagų pasirinkimas. — Priimanos kainos. NEPATENKINTIEMS PIRKINIŲ — PINIGUS GRAŽINAME. 221 QUEEN ST. W. (art University Ave.) Telef. EM. 8-6376

Punskiečių kova dėl pamaldų

Punskiečių kovą dėl savo teisių bažnyčioje gana plačiai aptarė Varšuvoje įsineisiantis laikraščio „Argumenty“ Nr. 5, š.m. kovo 15 d. Kiek galima spręsti iš mus pasiekusių to laikraščio iškarpos, atrodo, kad tai maždaug laisvamanybės ar ateizmo skleidimo laikraštis. Apie Punksko parapijos reikalus čia išspausdintas gana ilgas tūlo Liudwik Rayski straipsnis „Žmonės tegyvena tik iki Cypliškų“.

Autorius rašo gana gyvai ir su gero doze humoro. Esą, Cypliškų tai tikrai nežino, nes ir Punkską ne visuose žemėlapiuose galima rasti, nors ten, priešinantis Suvalkų klebono nuomonei, vis dėlto žmonių gyvenama. Ir pasiekti tą kampą esą nelengva. Iš Suvalkų pasiekti „lietuvių sostinę“ esą sunku — reikia pakliūti į vieną iš dviejų per parą kursuojančių traukinių, kurie nuveža iki Trakiškų — 4 km. nuo Punksko — nei kaimo, nei miesto. Jis pats ten vykęs vežimu, rogiomis, o pagaliau pėsčiomis. Rades jau po kovų — lietuvių laimėta.

Buvęs čia geras kunigas Ramanauskas, kuris visus supratęs ir su kiekvienu kalbėjęs jo kalba. Siame drėgname klimate jis negalėjęs išsigydyti reumatizmo, tad paprašęs vadovybės, jis kitur iškelti. Taip atsiradęs Punkske klebonas Kaminski, o vikaras Kwaterski — pagrindiniai būsimos dramos bažnyčioje veikėjai.

Gandui, kad naujasis klebonas nemoka lietuviškai, žmonės iš karto nenorėję nei tikėti. Kaip gi tai įmanoma, kad taip niekad nebuvo nuo Zigmanto Augusto laikų, kuris bažnyčios fondacijos aktu klebono vietą garantavo lietuviui arba mokančiam lietuviškai kunigui. Parapija, kurios 75% gyventojų yra lietuviai, kurių daugiausia pūs lenkiškai vieniškai nemoka, pirmą sekmadienę įsitikinusi, kad tai teisybė. Eje gandai, kad lietuviškai mokąs vikaras Kwaterskis. Tuo tarpu vieną sekmadienę paskelbiam, kad pamaldų tvarka pakeičiama — suma būsimai jau lenkiškai, o lietuvių pamaldos būsia 9 val. rytą. Be to, klebonas paskelbia, kad pamaldų metu rožančių, kuris būdavo giedamas lietuviškai, nebebus giedama. „Bažnyčia sužėdė. Niekaš nieko neprikalbinėję, bet kai atėjo metas, kada paprastai būdavo giedama, lietuviškos giesmės sugaudė. Kun. Kwaterski, kuris kaip tik ruošėsi sakyti pamokslą, nusiėmė stulą — kaip žmonės pasakoja — perdėjo jį per sakyklos atramą ir bandė suvaldyti giedančius. Nepasisekė. Klebonui taip pat. Teko atsaukti iš sakyklos nesekmingai pamokslininką... Šitaip tai viskas ir prasidėjo“.

Kitą sekmadienę kun. Kwaterskio pamokslą vėl nustelbė lietuviškos giesmės. Kaimyninėse parapijose į Punkską buvę pradėta baidyti pirštais, kaip į vietą, kur Dievo namai esą išniekinami. Pradėjęs iš kaimyninių parapijų plaukti taktininkai lenkams, kurie bandė lietuviškas giesmes nustelbti lenkiškomis. Taip per Mišias giedoję abiem kalbom — punskiečiai lietuviškai, o ateiviai iš kitur lenkiškai.

1956 m. spalio mėn. klebonas pirmą kartą parapijos istorijoje nepradeda kalėdinių, nes bijo ekscų. Du syk lietuvių delegacijos vykę pas vyskupą prašyti lietuvių kunigo. Vyskupo vietininkas kun. Kosciński atsakęs: „Laikykites ramiai, nes gali būti ištremti!“ Matydamas, kad rinkliavų lėkštė tuščia, klebonas prieš 1957 m. Kalėdas tylosmis gražines senąją pamaldų tvarką. Pamokslą kun. Kwaterskis skaitė iš lapo, bet vis dėlto lietuviškai. Žmonės tarėsi, kad jau laimėjo ir rinkliavoje sumetę per 1.000 zlotų. Bet po švenčių buvusi vėl grąžinta naujoji pamaldų tvarka. Abu kunigai spausdami parapijiečius už giedojimą bažnyčioje lietuviškai pradėję neduoti išsimos. Tuo tarpu kaimiečiai nutarę ieškoti teisybės augščiau. Atvykusios komisija iš patios Varšuvos. Ji bandžiusi patikrinti ar kun. Kosciński tikrai grąžinęs lietuviams ištrėmimu, bet tas išsigynęs. Baž

nyčioj buvęs paskaitytas jo laiškas, kad lietuvių jie neteisingai suprato. Parapijonys tada demonstratyviai išėjo iš bažnyčios. Bandęs raminti atvykęs Smalėjus kalbėti lenkiškai, visi išėjo iš bažnyčios. Tada tai prasidėjo persipėjimai iš kaimyninių parapijų sakyklų, o Suvalkų sakyklų buvęs ištartas sakiny: „Žmonės tegyvena tik iki Cypliškų, o toliau gyvena lietuviai...“

Tik pereitų metų „gruodžio mėn. Punkską pasiekė žinia, kad kun. Kaminski išvyksta. Dabar naujojo klebono grąžinta senoji pamaldų tvarka ir Punkske viešataujia ramybė.

Toliau Rayski pasakoja, kaip apie lietuvių lenkų santykius bei šią bylą girdėjęs iš lietuvių gimnazijos direktoriaus bei veiklaus lietuvių draugijos veikėjo Juozo Vainos. Anuos įvykius jis pavadinęs nuoskaida išvada iš tam tikros politinės lenkų linijos — pastangų lietuvius nutautinti. Bažnyčia visada buvusi panaudojama lietuvių lenkinimui. Ir dabar dar, tiek čia, tiek tarybėnėje Lietuvoje, esą nemažai žmonių, kurie lenkiškai moką tik maldas, o daugiau nieko. Ir po pastarojo karo vientisinės Lenkijos mito naudai tokioje Smalėnų parapijoje (tarp Punksko ir Seinų) lietuviškos pamaldos buvę panaikintos neva remiantis tuo, kad tai Sovietų Sąj. pasienis. Kad tai Seinuose mires prel. Ziolkowski lietuviškos pamaldos buvę tuojuo panaikintos ir prelatas nesivaržęs pagrasinti saugumu. O tais laikais pasienys jis buvęs augščiausia valdžia.

Vaina nurodęs dar daug kitų faktų. Kaip lietuviams jaunuliams esą trukdoma įstoti į kunigų seminariją, kaip lietuvių kunigai iškeliami į kelių vyskupystę, o lietuvių parapijas skiriamos nemoką lietuvių kalbos. Baigdamas Rayski apgailestauja, kad ramybė siame kampelyje suardyta. Nerimo pagrindas tautiniai nesutarimai, kurių anksčiau nebuvo. Dabar tas visur išlenda. Kaletnikų (tarp Punksko ir Suvalkų) klebonas kun. Sepko traukiny karą nuėmęs nuo lentynos aguonoms grūsti piestelę uždėjęs vienam iš lietuviškai kalbančių valstiečių tarmas: „Tai lietuvių vyskupas!“... Lietuvių minį tą su dideliu pasipiktinimu. Jie aptarietą esą labai sąjaujinti ir neramūs, kad nepatirtų kokio naujo smūgio.

Lenino paminklas Vilniuje

„Dziennik Polski“ (Londone) vasario 13 d. laidoje atspausdino įspūdius neseniai Vilniuje apsilankiusio lenko. Autorius pateikia tarp kitko tokią istoriją: Voronežo miesto komitetas savo laikų pas kultūrių Tomskį buvo užkasęs Lenino paminklą. Kai dailininkas paminklą pagaminęs, Voronežo m. komitetas atsisakė jį priimti, nes paminklas išėjęs nevykęs. Ką kokiū būdu po to Tomskiu pavyko paminklą perduoti Vilniaus miesto komitetui, kuris jį pastatė Lukiškio aikštėje. Laimė, šalia šv. Jokūbo griozios baroko stiliaus bažnyčios šitas paminklas savo „biauria išvaizda“ jokio efekto nedaras. — Lenko pasakojimu, Vilniaus kaikiuriose gatvėse daug statoma, tik esą gaila, kad namai statomi taip, kad greit griūna. Zaliasis tiltas atstatytas gražiau, negu buvęs. Nors sovietinės istai gos tiltui davė Dzeržinskio vardą, bet niekas jį tuo vardu nevadina, o tik „Zaliuoju tiltu“. Lenka sudomines faktas, kad pagrindinėje Vilniaus gatvėje aptikęs knygyną, kuriame buvo galima nusipirkti ir lenkiškų knygų („pigiau kaip Varšuvoje“) ir leidinių prancūzų, anglų ir kitomis kalbomis.

1956 m. spalio mėn. klebonas pirmą kartą parapijos istorijoje nepradeda kalėdinių, nes bijo ekscų. Du syk lietuvių delegacijos vykę pas vyskupą prašyti lietuvių kunigo. Vyskupo vietininkas kun. Kosciński atsakęs: „Laikykites ramiai, nes gali būti ištremti!“ Matydamas, kad rinkliavų lėkštė tuščia, klebonas prieš 1957 m. Kalėdas tylosmis gražines senąją pamaldų tvarką. Pamokslą kun. Kwaterskis skaitė iš lapo, bet vis dėlto lietuviškai. Žmonės tarėsi, kad jau laimėjo ir rinkliavoje sumetę per 1.000 zlotų. Bet po švenčių buvusi vėl grąžinta naujoji pamaldų tvarka. Abu kunigai spausdami parapijiečius už giedojimą bažnyčioje lietuviškai pradėję neduoti išsimos. Tuo tarpu kaimiečiai nutarę ieškoti teisybės augščiau. Atvykusios komisija iš patios Varšuvos. Ji bandžiusi patikrinti ar kun. Kosciński tikrai grąžinęs lietuviams ištrėmimu, bet tas išsigynęs. Baž

MOTERYS PRIEŠ VIENGUNGŲ MOKESTI
Dabartinėje Lenkijoje nevedė vyrai ir netekėjusios moterys bei našlaičiai iki tam tikro amžiaus turi mokėti viengungio mokestį. Neseniai seimo biudžetui komisijai pateiktas nevedusių moterų laiškas, kurios įrodinėja, jog iš jų reikalaujama mokėti

ISTORIJA VIETOJE NESTOVĖS

Maskvos konferencijoj 1944 m. Stalinas ir Chruščiovas sutarė, kad Vakarai ir Maskva turės po lygų balsą, pokarinį Vengrijos likimą sprendžiant. Todel vengrų vyriausybė, kuri su raudonąja armija į Budapeštą įžengė, buvo mažesnių, socialdemokratų, komunistų ir valstiečių liaudininkų koalicija. Pramonė buvo suvisuomeninta ir įvykdyta griežta žemės reforma (1930 m. 1.500 dvarponių valdė trečdali vengrų dirbamos žemės, o 71% gyventojų ūkininkų tik 11%). 1945 m. lapkritį įvykdyti laisvi rinkimai, kuriuose mažumai gavo aiškų balsų daugumą — 57%. Deje, jie buvo priversti koalicijon priimti komunistus, kurie, policiją valdydami ir raudonos armijos padedami, nežiūrint Vakarų protestų, „kaip dešra“ supiaustė mažumą, ir šie vėl opozicija. Tokia būdu nuo 1949 m. Vengriją jau kaustė grynai stalinizmo santvarka: kraštą valdė viena diktatūrinė partija, ūkininkai buvo prievarta varomi į kolūkius, darbininkams „šmotų darbu“ buvo apkaipota algos kapitalų sunkiajai pramonei kelti, ypač „baltam drambliui“ — Sztal linvaros plieno kombinatui, nors krašte nėra nei geležies nei anglis.

1956 m. lapkritį sukilėliai iškėlė kraštui tinkamesnę programą: Sveicarijos pavyzdžiu neutraliteta, žemės reforma, darbininkų tarybų kontrolė pramonei ir laisvą federaciją su Austrija, kuri, gali būti, būtų buvusi pradžia būtinai ir dažnai apkalbama Rytų ir Vidurio Europos tautų federacijos. Bet — atėjo rusų tankai ir vėl viską pasmaugė. Nuo tų dienų prabėgo daugiau negu metai. Niujorko „The New Leader“ žurnalo priedu išleido knygėlę — vertimą žinomo prancūzų sociologo, ekonomisto, filosofo ir „Figaro“ politikos reikalų aptarėjo Raymond Aaron pamfletą „Vengrijos įvykių prasmė“, kurio būdingiausios vietos seka žemiau.

Autorius pirmiausia prisimena JTO specialiosios komisijos (iš Australijos, Ceylono, Danijos, Tunizijos ir Urugvajaus atstovų) raportą, kur negincijamai nustatyti šie faktai:

1956 m. spalio ir lapkričio įvykiai Vengrijoje buvo tikras, savaimingas visos tautos sukilimas, kurį išaukė nepakankami įsienėję neegurmai, sukelė žmonių nepasitenkinimą. Nuo pražūties iki pabaigos sukilimui vadovavo studentai, darbininkai, kareiviai ir inteligentai. Dauge-

lis buvo komunistai arba buvę komunistai. Jie reikalavo, kad krašto politinės santvarkos pagrindė stovėtų demokratini spacializmas ir kad būtų prvesta žemės reforma. Sukilimo niekas iš anksto neorganizavo. Jis nušėbino visus. Jį gal du dalykai paskatino. Pirmia, žinia apie sekmingą lenkų atspyrį Maskvai spalio 19 d. Antra, vengrų komunistų partijos ck pirmojo sekretoriaus, Erno Gero pareiškimą, kad diktatūra neatsižūrėsianti liaudies reikalavimų. Sovietų pareigūnai jau krašto nuotaiką ir jau spalio 20 d. pradėjo ruošti ginklu sukilimą. Demonstracijos spalio 23 d. pradžioje buvo ramios; minios įtūžo tik kada slaptoji policija į jas šovė ties radijo stotimi. Netrukus gatvėse pasirodė ir sovietų tankai. Premjer iškeltas Imre Nagy, pamatęs, kad kraštas tvirtai nori kitokios santvarkos ir rusų kareivių prašalimo, atvirai pasuko sukilėlių pusėn. Išgydysius darbininkų tarybos pramonę pavėdė darbininkų kontrolė ir panaikino nekenciamas darbo kaitas. Sukilėliai į kelias dienas atsikratė nekenciamos policijos aparato. Visus laimėjimus, tačiau, sugriovė Kadaro pradėtoji kontrrevoliucija, kuriai nuo lapkričio 4 d. padėjo rusų kariuomenė. Ji užkūrė Kadaro vyriausybę, kuri neturi įrodymų, kad krašto gyventojai jai pritarę. Sovietų ginkluotas įsikšimas į kito krašto vidaus reikalą yra aiški agresija ir todėl tarptautinio susirūpinimo dalykas.

Po to, Aaron apžvelgia kaip Maskva uždėjo savo leteną Rytų Europai. Išskyrus Jugoslaviją, visur padėjo raudonajai kariuomenė, nes laisvi balsavimai Čekoslovakijoje komunistams te davė trečdali balsų, o Vengrijoje

— 17%. Kitur apsieita be balsavimų. Tuo atsisakydamas kiti vyrai Stalino matyti, ką gaudė nes jis emė Rytų Europoje „valstybi“ nuo titoistinių elementų. Norint vietos komunistus prigastinti, Čekoslovakijoje nužudytas Stalniks, Bulgarijoje Kostevais, Vengrijoje Rajk. Lenkijoje Gomulka buvo areštuotas ir kankintas, bet neužduytas. Matyti, jau ir tada pas lenkus būta atsispyrėlių Stalinui. Šie valymai, aišku, komunistų sanvarką gyventojams meilesne padarė. Labiau supramonėjusioje Čekoslovakijoje sunkiosios pramonės puoselėjimas gyventojų neskurdino tiek kiek žemdirbiškoje Vengrijoje.

Įvykiai Vengrijoje prasidėjo minčių riaušėmis ir pasibaigė negirdetu totalitarinėje santvarkoje dalyku: išvertė diktatūrą ir paėmė valstybės vairą. Tokiu būdu įrodė, kad ir totalitariniuose kraštuose revoliucijos galimos, lygiai kaip 19 a. prieš karalius ar carus. Tokiai revoliucijai pavykti reikia ypatingo gerų sąlygų susibūrimo. Būtinai ypač dviejų: kad valdančios partijos viršūnės būtų vadų norinčių eiti su liaudimi ir kad kariuomenėje nebūtų noro šauti į sukilėlius. Man rodos, šios dvi sąlygos prinokusios veik visoje R. Europoje, tik raudonos armijos buvimas jas prilaiko.

Vakaruose daugelis manė, būk Rytų Europos jaunoji karta jau palinkusi garbinti Lenino ir Stalino aiškinamą marksizmą. Vengrų sukilimas šitą pažiūrą sugriovė. Žodis „laisvė“, matyt, reiškia tą patį abiejose geležinės uždangos pusėse. Tai troškimas turėti teisės ir progų protestuoti prieš tuos, kurie įkalbinėja, esą, reikią gyvenimo reikalui nusidėti trečdali balsų, o Vengrijoje

Pavergtoji Lietuva skaičiais

Neseniai pasirodžiusiame 1958 m. Britanikos metraštyje duodama šiek tiek naujų statistinių žinių ir iš okupuotos Lietuvos.

LTSR dabar apima 31.200 kv. mylių plotą ir turi 2.700.000 gyventojų. Iš jų 73% yra lietuviai, 17% rusai ir likutis, apie 300.000 lenkai ir kt. 81% visų gyventojų yra katalikai, 12% išpažįsta stačiatikių tikėjimą. Zinant, kad beveik visi rusai yra stačiatikiai ir kad iš 17% tik 2% tepripažįsta tokiais esą, galima spręsti, kokios rūšies ateivių Stalinas ir Chruščiovas prigūdo į mūsų katalikiškąją Lietuvą.

Iš duomenų paaiškėja, kad Vilniaus gyventojų skaičius nepadidėjo, galbūt, dėl lenkų repatriacijos. Jis tebeturi savo 200.000. Užtai Kaunas baigia jį prisivyti. Dabar jame priskaitoma 195.000. Vilniaus gyventojai maždaug lygiai pasidalinę tarp lietuvių, rusų ir lenkų. Trečias pagal dydį miestas yra Klaipėda su 47.200 gyventojų.

Dabartinis ministeris pirmininkas Motiejus Juozėvičius Šumauskas pernai „Izvestijoj“ gyrėsi, kad dabar Lietuva išsivystė ir pažangų žemės ūkio ir pramonės

kraštą. Tuo tarpu anksčiau jį tebuvisi atsiliksusi agrarinė valstybė. Kiek teigime tiesos, parodo žemiau pateikiami skaičiai.

Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos augščiauasia taryba (neva seimas) turi 209 atstovus. Iš jų 165 yra lietuviai, 31 rusas, 10 lenkų ir 3 žydai. Paleckis yra šios „tarybos“ prezidiumo pirmininkas. (Dabar jau nauja augšč. taryba išrinkta. Red.).

Vyskupai

Kaip jau buvo rašyta, Kaišiadorių vyskupu Teofilui Matulioniui buvo leista grįžti iš Sibiro į Lietuvą. Deja, palūžęs sveikata ir senas amžius (83-ji metai) nebeleidžia Jo Ekskelencijai eiti ganytojiškų pareigų. (Ne dėl senatvės jis negali valdyti diucezijos, bet, kad okupantų valdžia neleidžia. Prieš Kalėdas J.E. vysk. Matulionis buvo atvykęs į Kaišiadoris, atlaikė pamaldas ir paskelbė pradedas pats valdyti vyskupiją, tačiau jam buvo įsakyta grįžti į Britoniją, arba būsiąs vėl išvežtas iš Lietuvos. Taip pat neleista eiti pareigų jo įšventintam naujam vyskupui Slatkevičiui. Red.).

Taip pat Telšių vyskupui pagalbiniui Pranciškui Ramanauskui buvo leista grįžti į Lietuvą. (Ir jam neleidžiama valdyti diucezija. Red.).

Mokyklos

Komunistai labai daug dėmesio ir lėšų skiria švietimui. Nors vien iš mokyklų, mokytojų ir mokinių skaičiaus ir negalima ratalinai spręsti apie auklėjimo lygį, vistiek verta susipažinti bent su skaičiais:

Pradžios mokyklų 1938 m. buvo 2.335, 1956 m. — 3.200. Mokinių 1938 m. buvo 298.400, 1956 m. — 427.600. Mokytojų 1938 m. buvo 5.578, 1956 m. — ?

Dviejų partijų sistema Kanadoje

Ras A. O. C. COLE

(CSC) kovo 31 d. Kanada perėmė dvi partijas, kurios atstovauja naujiesiems rinkimams atnešti parlamentui dviejų partijų sistema. Po 40 su viršum metų mažosios partijos iš parlamenteto prakiškai kaip ir iškrito.

Tiesa, už CCF partiją balsavusių skaičius neatitinka jos naujųjų parlamentinių atstovų skaičių, bet pirmą kartą po 1911 m. dvi didžiosios partijos išėjo taip ryškiai.

Pagal Kanados rinkiminę sistemą balsavusiųjų partijų skaičius nevisad proporcingas partijos turimų parlamentinių atstovų skaičiumi. Pagal balsavusiųjų skaičių CCF būtų turėjusi apie vieną šesťdali to, ką gavo konservatoriai. Dabar jie yra toli iki to.

Panašiai yra ir su Social Credit. Pagal balsavusiųjų skaičių jie būtų turėję vieną dviliktąją konservatorių skaičiaus, o dabar, kaip žinome, jų į parlamentą nepraejo nė vienas.

Tiesa sakant, niekas tokio konservatorių laimėjimo nesitikėjo. Visose provincijose jie gavo daugiau, negu turėjo. Atlanto provincijose jie iš 33 vietų gavo 25. Iš likusiųjų aštuonių vietų daugiausia liberališkas pasirodė Newfoundlandas, atiduodamas partijai penkis vietas. Galbūt, tuo buvo išlaikyta sena Kanados tradicija, kad provincija ilgą laiką balsuoja už tą partiją, kurią valdant ji įsijungė į šio krašto šeimą.

Si tradicija prasidėjo nuo pat konfederacijos. Ją įvedė Br. Kolumbija, įsijungdama į Kanadą konservatoriaus ministerio pirmininko Sir John A. Macdonald laikais. Nuo tada ji atiduodavo konservatoriams visus savo balsus iki pat Macdonaldo mirties.

Vidurinių mokyklų 1938 m. buvo 83, 1956 — 110. Mokinių tais metais — 19.539, 22.000. Mokytojų — 1.282, ?

Augstųjų mokyklų 1938 m. buvo 6, 1956 m. — 14. Studentų — 4.500, 24.000.

Amatų mokyklų 1938 m. buvo 147, 1956 m. — 230. Mokinių — 11.200, 215.000.

Mokytojų seminarijų 1938 m. buvo 5 su 605 mokiniais. Kiek dabar yra seminarijų ir jose mokinių, kalbamoji statistika nerodo.

Amatų ir augstesniųjų mokyklų išlėptimas yra vertas dėmesio. (Autorius, gaila, nepastebėjo, kad 1938 m. neprikli. Lietuvos ir dabartinės sovietinės Lietuvos plotai yra nevienodi. Juk prisidėjo Vilnius su visa sritimi. Norint mokyklų padidėjimą įvertinti, reikėtų pridėti Vilnijos mokyklas. Red.).

Samata, žemės ūkis ir pramonė

Iš Tarybinės Lietuvos biudžetą sprendžiant, ten vyksta arba pingų nuvertinimas, arba didelės ūkio plėtimasis, o tikriausiai abu. 1956 m. samata siekė vieną milijoną 908 milijonus rublių, jį pernai jį pašoko net iki dviejų su puse milijonų rublių. (Ar autorius atkreipė dėmesį į tai, kad 1957 m. visa eilė buvusių visąsąjunginių imonių buvo paverstos respublikinėmis, tad ir jų samatos perėjo prie respublikinių biudžetų. Red.).

Ariamos žemės yra 2.249.000 hektarai ir ji padalinta tarp 1.900 kolchozu ir 94 valstybinių ūkių. (Teoretiskai sovchozas arba valstybinis ūkis yra valstybės nuosavybė, o kolchozas ūkininkų). Ta žemė iki šiol buvo apdirbama 134 traktorių stočių

(Nukelta į 7 psl.)

Atlanto provincijos idomios dalykai, kad jos visą laiką praktikuoja tik dviejų partijų sistemą. Per visą laiką šios provincijos yra išrinkusios tik vieną parlamento narį, kuris nepriklausė konservatoriams ar liberalams. Tai buvo Clarie Gillis, CCF partijos, išrinktas Nova Scotia provincijos Cape Breton South apylinkėje. Bet ir jis pastaruosiuose rinkimuose nepraejo.

Tarp dviejų didžiųjų partijų ten laimė svyravo. Stipriausi liberalai ten buvo vienu metu Mackenzie King laikais, kai 1935 m. iš ten tebuvo išrinktas tik vienas konservatorius. Tiesa sakant, patį liberalų tarpe ten yra buvę skilimų, kurių stambiausias įvykis I Pasaulinio karo metu.

Siuose rinkimuose išsiskiriančiai pabalsavo Quebecas. Tradiciniai liberališki balsavusi provincija šiuo kartu didžiąją balsų dalį atidavė už konservatorius, pravedamas jiems net 50 atstovų. Tokio laimėjimo konservatoriai neturėjo šioje provincijoje visoje jos istorijoje. Tai pralenkia ir garsiojo Macdonaldo laimėjimą, kurį rėmė nemažiau garūs quebekietis Georges Etienne Cartier.

Diefenbakeris laimėjo Quebeco du trečdalius atstovų. O buvo juk laikas, kai už Mackenzie Kingą ši provincija balsavo (1921 m.) visu šimtu nuosimčių. Diefenbakerio laimėjimas yra didžiausias parlamentinių atstovų skaičiumi, bet balsų skaičiumi Quebecas tiek konservatoriai (prie Macdonaldo), tiek liberalai yra turėję didesnių laimėjimų.

Konservatoriškasis Ontario šiuo kartą pravedė konservatoriams 68 atstovus, o liberalams 6. Iš kitų partijų čia kartais pradedavo CCF atstovs, nors pavaršiniuose rinkimuose CCF pravedė tris ir išlaikė juos iki šiol.

Diefenbakerio laimėjimas Ontario provincijoje 68 vietos prilygsta Arthur Meighen laimėjimui 1925. Geresnių rezultatų yra pasiekęs tik Sir Robert Borden 1911 m.

Prerijų provincijos balsavimo atžvilgiu yra labai svyruojančios. Pradedant 1917m. čia laimėjimų yra turėję — progresyvieji, CCF, liberalai ir dabar konservatoriai. Liberalams pavyko užsikabinti tik Šiaurės Vakarų Teritorijose. Kitaip jie būtų iš šio rajono nušluoti panašiai, kaip 1921 m. čia buvo nušluoti konservatoriai.

Apskritai paėmus, prerijos mēgdavo balsuoti už mažąsias partijas. Daugiausia stiprybės čia yra turėję CCF kandidatai, arba jų pirmtakai Progresyvieji. Šie pastarieji kartą čia turėjo net 40 atstovų. Dabar iš prerijų atvyks tik vienas CCF-ietis.

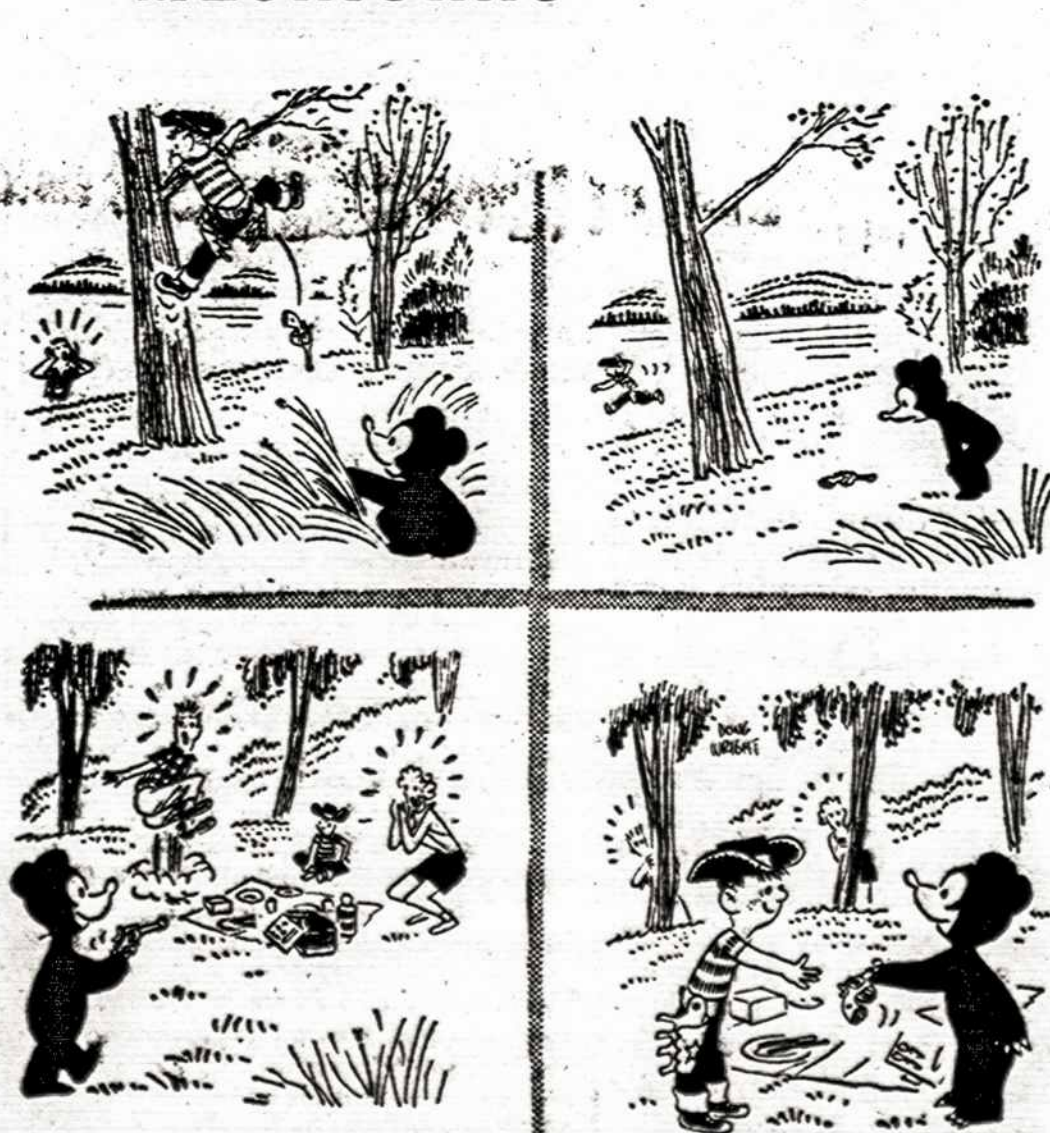
Prieš rinkimus kairurie pranašautojai spėjo didelę ateitį Social Credit partijai. Buvo net kalbama, kad ši partija gali tam tikra prasme valdyti Kanadą, nes Diefenbakeriui nesurinkus reikiamos daugumos, jis būtų priverstas daryti koaliciją su Social Credit. O tada šį mažukę būtų buvusi labai galinga. Išėjo kitaip. Konservatoriai gavo visas S. Cr. vietas ir visai išmetė šią partiją iš parlamento.

Britų Kolumbija ir Yukonas iš esmės yra giliai konservatoriški. Tik prie balsavimo urnu ta nuotaka nevisad pasirodydavo. Dažniausiai ten pravedavo atstovs visos partijos, nors konservatoriai ir daugiausia. Šiuo kartu Diefenbakeris išėjo pilnu laimėtoju.

Apskritai pastarieji rinkimai parodo, kaip gali krašte pasikeisti nuotaikos, ir kaip niekas negali tikrai atspėti rinkimų duomenų.

“MEŠKIUKAS”

“Little b'ar”

Jūsų malonumui paruošė

ODK-57A

DOW KINGSBEER

Tariama Dau Kingsbyr
BREWERY LIMITED

Kanados mėgiamiausi...

76M

DRAUDIMO AGENTŪRA AI Duda GENERAL INSURANCE

Visų rūšių draudimai Ontario provincijoje: namai, automobiliai ir t.t. 24 valandų patarnavimas veltui.

HAMILTON
TORONTO

75 Homewood Ave.
42 Evelyn Ave.

JA. 9-0613
RO. 9-4612

JEI NORITE PARDUOTI AR PIRKTI:

GYVENAMUS NAMUS, APARTAMENTUS,
ŽEMĖS STATYBĄ, ĮNVESTAVIMUI,
UŽSĄKYTI PASTATYTI NAMUS,
REIKALINGA NAMAMS PASKOLA,
DRAUDIMAS (VISŲ RŪŠIŲ),
KREIPKITES:

DISTRICT ESTATE BROKERS
ADAMONIS ir BUDRIŪNAS

Pirmoji Montrealio Lietuvių Real Estate Istaiga
Narioi Montreal Real Estate Board
177 SHERBROOK ST. W., Telefonas PL. 8501
MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI: 3-JI METAI.
Apyvartė 1957 m. siekė \$1.000.000,00.

D. N. BALTRUKONIS CR. 6-5075 V. LIŠIUNAITIS PO. 6-6719
F. YASUTIS LA. 2-7879 J. SKŪČAS RA. 2-6152
A. MARKEVIČIUS OR. 1-8951 E. YAFFE — Sekretoriai.

Pavergtoje lėvynėje

Juozas Sruoga, rašytojo Balio Sruogos brolis, gautomis žiniomis yra miręs prieš keletą savaičių Lietuvoje. Jis yra buvęs Lietuvos konsulu Tilžėje.

Įž. Ant. Graurokas, buvęs Kauno miesto burmistras, Lietuvos geležinkelio dirbtuvių vedėjas, gautomis žiniomis, neseniai yra miręs Lietuvoje.

Vyt. Rimkevičius, romano "Studentai" autorius, literatūros ir meno recenzento R. Lukšinsko smerkiamas, kam jis viską tik kritikavęs, nežiūrėdamas, kad toji kritika padėtų esamas ydas pašalinti. Jo romane niekur nėra vietos, iš kurios būtų matyti, kad komjaunimo organizacija būtų suvaidinusi teigiamą vaidmenį, kam nors būtų rimtai ir nuosirdžiai padėjusi. Visur, kur tik kalbama apie komjaunimo darbą, kište prasikiša ironiškas, pašaipus ne tik romano veikėjų, bet ir paties autoriaus tonas.

Autorius galis kritikuoti, "bet tik viena sąlyga: kad kritika trauktų trūkumus pašalinti". Knyga esanti talentingai parašyta, bet jai "nemaža pakenkė tai, kad autorius pasidavė lengvabūdiškai madai kritikuoti neišmanius mūsų gyvenimo reikišius, giliai nepergalvojęs, iš kieno pozicijos ir kokiu tikslu kritikuoja".

Vadinasi, kad ir yra blogybių, bet jų nevalia liesti, jei tai liečia komjaunimą, nes blogybių nurodymas priešų darbas. Tai, mat, kodėl romanas "Studentai" neišleidžiamas ir užsienį. Kaip tai primena lenkų rašytojo Hlasco bylą, kurio romanas pavaizduojąs sovietinę visuomenę Lenkijoje iš viso nebuvo leistas spausdinti, o kai jis išspausdintas jį užsieny, kilo bausių triukšmas, kad komunistinė santvarka išniekinata.

Prof. S. Jankauskui, Vilniaus un-to prorektorii buvo surengtos pagerbimo iškilmės 60 metų sukakties progą. Pranešimą apie jį padarė gamtos mokslų fak. doc. M. Natkevičiūtė.

Kai nesiseka "visuomeninių namų statyba", pradėta propaguoti privačių namų statybą. Sargėnų plytinės darbininkams duota 100 sklypų ir jie statosi namukus. Kauno "Pirmyn" fabriko darbininkams davė 50 sklypų. Leidžiama net nupirkti nacionalizuotus namus. Pirmenybė duodama juose gyvenantiems.

(E) **Isakymas Lietuvos kompozitoriams**. Lietuvos kp centro komitetas paskelbė viešą kreipimąsi i Lietuvos kompozitorius, kuriame muzikos veikėjų pagrindiniu uždaviniu minimas būtinumas "augštais idėjiškais ir meniškais kūriniiais išreikšti tarybinio gyvenimo, kovos už komunistinę tautą".

(E) **Pirmasis "Moksleivio" žurnalo numeris** Vilniuje išėjo 30.000 egz. tiražu. Žurnalas skirtas vyresniųjų klasių moksleiviams.

viamis ir specialiųjų mokyklų bei technikumų mokiniams.

(E) **Siauliu mieste** dabar veikia septynios autobusų linijos ir 26 linijos susisiekimui su užmiesčiais. Neseniai gauti iš Maskvos keli nauji autobusai su atidaro- mais langais. Jie bus panaudoti vasarą susisiekimui su vasarvietėmis.

Krokuvoje esąs įsikūręs Tarybų Lietuvos Bičiulių Ratelis, kurio uždavinys esąs "lietuvių liaudies kultūros, istorinių tradicijų, Tarybų Lietuvos pasiekimų populiarizavimas, lenkų visuomenės supažindinimas su šiuolaikinės lietuvių dailės, muzikos, teatro, kino meno, literatūros laimėjimais...". Ratelis taip pat noris "padėti stiprinti ryšius tarp Krokuvos mokslo židinių ir Lietuvos TSR Mokslo Akademijos bei LTSR augstųjų mokyklų...". Lenkijos mokslo įstaigų rinkiniai "ir Vilniaus bibliotekų polonika" turį būti glaudaus mokslo bendradarbiavimo laidas.

Liet. veterinarijos akad. parazitologijos katedros vyr. asistentas V. Sarkinas sukonstruavo "automatą kapsulėms su vaistais duoti gydančioms galvijams. Šis automatas buvo augštai įvertintas Maskvoje įvykusioje veterinarijos specializų konferencijoje. Jauno mokslo išradimas priimtas serijinei gamybai".

Naujamiesčio MTS partinės organizacijos sekretorius Vazonis, dirbą ten nuo 1955 m., esąs "moraliskai smukęs žmogus, girtuoklis". Jis "sistematiškai girtuokliauja su MTS darbuotojais". Jo girtuokliavimas ir darbo metu, o jo pasikviestiesiems esą negalima padaryti pastabas, nes atsižvelgiant, kad geria su paciu sekretoriu. Partiniame susirinkime jam buvęs pareikštas papėikimas, bet jis nepasitaisęs, nors žadėjęs.

Taip rašo "Tiesoje" jo bendradarbiai: MTS direktorius Saržikas, gyvulininkystės fermų mechanikas Liubinas, mechanikas kontrolierius Kačinskas ir vyr. agronomė Plučaitė. Iš su Vazoniu gėrusių paminėti suvirinto- jis Grigas ir ūkvedys L. Grincevičius.

Varenos kultūros namų vedėjas Sigitas Pačusa nuolat girtuokliauja. Jo "butelio bendrininkė" esanti kultūros skyriaus inspektorė Keršienė. Skyriaus darbuotojai gavę algas turį "pamylėti" savo viršininką, "kad neužsitrauktų jo nemalonės ir rūstybės".

Kauno miesto milicijos valdybos viršininkas yra papulkininkis Abukauskas. Tarnautojų tarpe yra: kapitonas H. Gradauskas, kriminal. skyr. dirba vyr. leit. H. Čialka, J. Petrauskas, St. Glenža, K. Babianskas, leit. Munius, milicijos divizione dirba vyr. leit. J. Raižys, viršila H. Naubaras, seržantas A. Savickis, eismo tvarkyt. seržantas L. Pajautis, leit. St. Andrijauskas.

Hamiltono LSK Kovas š.m. gegužės mėn. 24-25 d. mini devynių metų gyvavimo sukaktį sekancia programa:

Šeštadienį, gegužės 24 d.

Commercial High School (Sanford Ave. N. ir Barton g-vių kampas) salėse

Krepšinio ir stalo teniso žaidynės,

dalyvaujant Detroito Kovo, Ročesterio Sakalo, Toronto Aušros, Toronto Vyčio ir Hamiltono Kovo sportininkams.

10 val. žaidynių pradžia.

12 val. sportininkų paradas, žaidynių atidarymas.

12 v. 30 min. pusiaubaigminiai susitikimai.

3 val. baigminiai susitikimai.

Sekmadienį, gegužės 25 d.

AV Hamiltono lietuvių parapijos salėje, tuoj po pamaldų, Kanados šachmatų meistras P. VAITONIS DUODA SIMULTANĄ.

Šeštadienį, gegužės 24 d. 7 v.v.

reprezentaciniame Hamiltono Royal Connaught viešbutyje (King ir John g-vių kampas) DIDELIS VISUOMENĖS IR SPORTININKŲ SUSIARTINIMO

BALIUS,

kuriame meninę programą išpildys Toronto Varpo choras, ved. muz. St. Gailevičiaus ir solistai V. Verikaitis, S. Mašalaitė ir V. Žemelytė.

Taurių įteikimas laimėtojams, turtinga loterija, smagūs šokiai, grojant Benni Ferri orkestrui.

Įėjimas suaugusiems \$1.50, moksleiviams ir sportininkams \$1.

HLSK Kovas valdyba.

HAMILTON, Ont.

HAMILTONAS SVEIKINA DETROITO, ROČESTERIO, TORONTO SPORTININKUS, VARPO CHORĄ IR JO VADOVĄ MUZIKĄ ST. GAILEVIČIŲ, SOLISTUS V. VERIKAITĮ, S. MAŠALAITĘ, V. ŽEMELYTĘ, VISUS SPORTO MEGEJUS IR SVEČIUS, ATYKUSIUS I DEVYNIŲ METŲ HLSK KOVAS GYVAIMO SUKAKTIES MINEJIMĄ, LINKĖDAMI DAUG DŽIAUGSMO SVETINGAME MŪSŲ MIESTE IR GRAŽIOS KOVOS SPORTO SALESE.

Šį savaitgalį Hamiltono sportininkai švenčia 9 metų gyvavimo sukaktį, i kurią atvyksta sportininkai iš JAV ir Kanados.

Sporto rungtynės vyks Commercial High School dvieiose salėse, o vakare, Royal Connaught viešbutyje bus didelis sportininkų ir visuomenės susiartinimo balius - koncertas, kurio programą išpildys Varpo choras ved. muz. St. Gailevičiaus. Po programos, smagūs šokiai, grojant Benni Ferri orkestrui. Įėjimas į šokius, kartu su koncertu suaugusiems tik \$1.50, moksleiviams ir sportininkams \$1. Staliukų rezervavimui nėra, todėl svečiai prašomi dar prieš septynią atvykti i salę, nes programa bus pradėta punktualiai 7 val. v. Plačiau šio pusl. skelbime.

Solistai V. Verikaitis, S. Mašalaitė ir V. Žemelytė atvyksta kartu su Varpo chorą ir išpildys koncertinę dalyje Simkiaus kantatą "Atsisveikinimas su tėvyne".

Su džiaugsmu ir didele padėka reikia priimti taures laimėtojams žaidynėse, kurias paskyrė mūsų Hamiltono verslininkai: nekilnojamo turto pirkimo - pardavimo agentas Vl. Antanaitis, Canada Meat Market sav. Alf. Kybartas, Artistic Stone direktorius Vl. Kažemėkas ir Tri Realty sav. A. Prancevičius ir Z. Didžbalis. Ačiū labai! Mūsų tautiečiams patartina remti visus lietuvių verslininkus, kurie remia lietuvišką veiklą.

Visus sveikinimus HLSK Kovo devynių metų gyvavimo sukakties progą, prašoma siųsti pirm. K. Stanaičiui — 95 Delaware Ave., Hamilton. Svečiams iš kitų miestų informaciją teiks pirm. K. Stanaitis tel. JA.9-8460, arba sekr. K. Baronas, LI.5-0979. K. B.

Pirmoji gegužinė. Hamiltono ateitininkai rengia birželio 8 d., sekmadienį, pirmąją gegužinę buvusiam V. Narušio ūkyje, Lake Mead. Hamiltono, Toronto ir kitų apylinkių lietuviai yra kviečiami atvykti i pirmąją šių

kis šokių, kurių paskutinį "Tarentella", publikai prašant, turėjo pakartoti. Šis J. Kvietytis išaugintas išraiškos šokio vienas, svečiams nustebino savo sugebėjimais.

Programai pasibaigus visiems jauniesiems menininkams ir jų vadovams padėjo v-bos pirm. St. Bakšys, pažymėdamas, kad ši programa simboliškai atitinka Liet. Namų paskirčiai — padėti mūsų priaugantiems kartoms išaugti gerai lietuviams. Ta mintis ir paskatino v-bą pirmąjį namus nupirkti koncertą pavestį mūsų jaunimui. Atsidėkodami už šį gražų koncertą, rengėjų programos dalyvių apdovanojimo gėlėmis. Torontietėms šokėjoms per jų vadovę J. Kvietytę ir akordeonistei įteikta raudono rožiu, o Vyt. Babeckui gražių gėlių puokštė.

Namų Fondo v-ba b-nės vardu ugningai pasveikino jos pirm. Bagdonas, pažymėdamas kokią didelę lietuvišką darbą ji atliko. Jis čia pat dar paprašė visų tautiečių, kad jei kas dėl kurių nors asmeniškių išsiskaičiavimų ir nesijungiamie i tą didelę Tautos Namų įsigijimo darbą, bent būkime tiek padorūs, kad savo neigiamomis kalbomis jų negriaukime.

Po koncerto sekė šokiai, grojant Vyt. Babecko meksikoniškos uniformomis 8 asmenų orkestrui, buvo reto nuotaikingumo. Šis parengimas skyrėsi nuo kitų dar ir tuo, kad jame buvo matyti daug mūsų ankstybesniųjų ateivių ir jau čia gimusių tautiečių.

NF v-ba ir NF nariai 2-jų metų laimėjimą — Tautos Namų įsigijimą — atžymėjo tikrai patikioje lietuviškoje dvasioje. Berleikio tik palinkėti, kad tuo išsirdi ir jaudinanciai graži tautinė dvasia užkrėstų visus tautiečius ir suatruktų i Lietuviją Namų narių eiles mus visus "kame nėra nei graiko nei romėno, nei juodo nei balto ir nei plebejaus nei patricijaus", o visi esame tik vienos mūsų mielosios tėvynės Lietuvos vaikai. Sk. St.

Padėka

KLH Hamiltono apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja gerb. kun. dr. J. Todoraukui už atliktąs pamaldas ir pri-takintojoms, leidimo veltui pasinaudoti parapijos sale i kitokią paromą, ruošiant Motinos Dienos minėjimą. Didele padėka dr. J. Sungailai už itin turtingą paskaitą. Taipogi gili padėka muzikui kun. B. Jurskui, šeštadienines mokyklas vedėjui J. Mikšui, mokytojais A. Grajauskaitė už taip gražiai paruoštą i mokytojų St. Juozapavičiaus i mokyklos mokinių suvaidintą vaidinimą.

Dėkojame visoms lietuviškos organizacijos apdovanojusioms Motinos. Lygiai taip pat dėkojame lietuviams verslininkams paskyrusiems Motinos dovanas: nekilnojamo turto pardavimo bendrovių savininkams — pp. Kronai - Valevičiams, pp. Didžbaliai - Prancevičiams, Vl. Kybartui, Vl. Kažemekui ir Alf. Kybartui. Ačiū p. Latouskaitė ir Bortkutei už talkininkavimą renkant prie įėjimo aukas ir V. Kesiūnienėi už paruošimą valdybos svečiams vaišių.

Gautinė nuoširdi padėka visiems toip skaitlingai atsilankiusiems minėjime ir tuo počiu pagerbusiems Motinas. Apyl. Valdyba.

Taupykime ir skolininkimės kooperaciniame bankelyje "TALKA"

Auginti procentai už indėlius. Sumažinti procentai už paskolas. Indėliai, paskolos ir norio gyvybė yra apdrausti. DARBO DIENOS: penktadienis nuo 6 val. vak. iki 8 val. vak., notaro A. Liudžius įstoje (II augštas), 128 Main St. W., tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N. Susirašinėjimo adresas — 15 Homewood Ave.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBES

Genocido pradžios ir Pabaltijo kraštų okupacijos minėjimą Niujorko šiemet organizuoja Pabaltijo Valstybių Laisvės Komitetas: pirm. dr. A. Trimakas, sekr. J. Audėnas, izd. S. Briedis, vicepirm. A. Mei — estas, ir Ch. Stankevics — latvis. Minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 15 d., Town Hall patalpose, Kalbės tik vienas kalbėtojas, amerikietis. Koncertinėje dalyje pasirodys estų, latvių ir lietuvių muzikai ir dainininkai.

Lietuvos diplomatų suvažiavimas numatomas Niujorke PLB Seimo metu.

Prabangiam Los Angeles rajone viena naujųjų gatvių bus pavadinta "Lithuania Drive". Šiuo reikalu tarpininkavo A. Gustaitis ir didmiesčio savivaldybės tarybos narys Ernest Debs, birželio 3 d. kandidatuoja į vietinio rinkimuose.

Dariaus - Girėno paminklo Niujorke statyba jau pradėta. Komitetas turi lėšų paminklui pastatyti, bet dar trūksta bronzinės lakūnų graviuroms, kurios taip pat jau pradėtos gaminti. Dėl to aukų telkimas dar vis tęsiasi.

Jonui Vilkaičiui gegužės 11 d. suejo 70 metų. Tai žinomas socialdemokratų veikėjas ir publicistas. Gyveno Taurėje, kur mokytojavo ir reikiškie savivaldybių darbe, 1926 m. buvo savivaldybių departamento direktorius iki po perversmo, 1928 m. išrinktas ligonių kasų direktoriu, bolševikų okupacijos metu buvo valstybinio draudimo įstaigos valdytoju, kurį laiką buvo Liet. Tremtinių Bendruomenės pirm. Vokietijoje, 1949 m. su šeima — žmona ir dviem sūnumis — atvyko i JAV. 1953 m. žmonai mirus gyvena prie sūnaus. Daug rašo Naujienose, Keleivy, Darbe.

Dr. Regina Salemonaitė - Saldaitienė perėmė dr. O. T. Rosen dantų gydymo kabineta. Ji dantų gydymo mokslus baigė 1950 m. Tuebingeno universitete, o

1953 m. įstojo i Niujorko universitetą, kurį baigė 1957 m. Po to dar specializavosi Memorial ligoninėje dantų chirurgijos srityje.

Pulk. Adolfas Birontas, gyvenąs Clevelande, labai sunkiai serga ir jau yra kelis sykius operuotas. Jis guli Mount Sinai ligoninėje.

D. BRITANIJA

DBLS centrinis skyrius balandžio 20 d. korespondenciniu būdu išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. T. Vidugiris, vicepirm. Br. Daunoras, izdin. V. Akelaitis, sekr. R. Baublys ir narys K. Stirbys. Rev. kom.: V. Zdanavičius, K. Jurka ir G. Glatkas.

Brit. lietuvių suvažiavimas i šiemet įvyks per Sekmines. Jis organizuojamas pirmiausia kaip jaunimo sąjūdis.

I Liudra Anglijos lietuvių ekskursijon, kuri išvyks rugsėjo 13 d., o grįžta rugsėjo 18 d., užsirašė jau per 100 asmenų. Ekskursija kainuos apie 22 svarus. Ją organizuoja kun. P. Daukna.

VOKIETIJA

Buvusių Kempteno stovyklos gyventojų mirusių artimųjų kapai šiais metais yra panaikinti (suejus 10-čiai metų). Kam rūpėtų, kad kapai nebūtų panaikinti tučiuojau turi rašyti vietos kapų administracijai šiuo adresu: Die Katholische Friedhof Verwaltung, Kempton / Allgäu, W. Deutschland - Germany. Kapų administracija laukia atsakymo. Kapai, kuriems gresia panaikinimas, yra: Pilinka, St. Tumas, Girdvainis, Šneideris, Zagorskis, Penikas Saulius ir Romanas, Sofia Klimanskiene, Alfonsas Smilingis, Arius Pulmanas, Vyktukas Kankevičius ir kt.

ARGENTINA

Susivienijimas Lietuvių Argentinijoje Buenos Aires gavo juridinio asmens teises, valdžios įteisintas kaip vieša organizacija.

A. + A.

Izidorui Lesevičiui tragiškai žuvus Lietuvoje.

jo vyresnįjį brolių, gyvenantį Hamiltone,

FRANŠ LESEVIČIŲ

nuosirdžiai užjaučiamie!

G. ir Vl. Stabingiai, Vl. Bartininkas, A. Muliuolis, J. Karaliūnas ir Fel. Krivinskas.

PRESTON, Ont.

Hamiltono Lietuvių Namai su kiekvienu savaitę susilaukia paramos iš naujų vietovių. Preston, 10.000 gyv., miestas yra apie 30 mylių i vakarus nuo Hamiltono ir turi vos 4 lietuviškas šeimas — 3 naujųjų ateivių ir vieną jau čia gyvenusių. Čia iš Hamiltono keliausi Angel Stone bendrovė, kurioje superintendantu dirba Z. Laugalis, o jo brolis Antanas jau dabar važinėja kasdien iš Hamiltono i Prestoną. Jam yra pavesta šios b-vės naujų darbų priežiūra. Brolių Laugalių dėka šioje b-vėje dirba keliasdešimt lietuvių, kurių dalis, persikėlusi fabriku i naują vietovę, žada apsigyventi Prestone.

Gegužės 10 d. HLN atstovai Vl. Stabingis ir St. Bakšys, pasinaudodami Br. Steponavičiaus mašina, pasuko i šį miestą. Pirmiausia aplankėme jau čia gimusį Nevidonską Matą. Jo tėvai kilę nuo Vištyčio ir i Ameriką atvykę 1889 m. Lietuvai atsi-kūrus Matas su tėvais 1922 m. grįžo i tėvynę, kur pagyveno keletą metų ir vėl išvyko i Ameriką.

Matas Nevidonskas Kanadoje apsigyveno prieš 27 m. Prestone turi Commercial Hotel, kuris jo šeimai duoda puikų pragyvenimą. Nevidonskiai išaugino sūnų, kuris šiuo metu gyvena Prestone, o dukterį dar studijuoja Toronto universitete visuomeninius mokslus.

Supažindinus p. Matą su Lietuvių Namų reikalais, jis tuojau

pabrėžė, kad objektas vertas savo kainos ir šiam tikslui jis skiriamas šimtinę. Mielajam mūsų tautiečiui nuoširdus ačiū. Toliau hamiltoniečiai užsuko i J. Z. naujųjų ateivių šeimą. Tik peržengus namų slenkstį, jau matyti, kad patekome pas lietuvių, tėvų šalies patrijotus. Kampe didelė spinta, pilna lietuviškų knygų. Maža trispalvė liudija, kad šiame jaukiame vienos šeimos naujame name gyvena taurūs lietuviai.

Patyręs, kad atvykusieji yra iš Hamiltono, šeiminkas pats pirmas atspėjo kelionės tikslą. "Jau seniai galvoju prisidėti prie Lietuvių Namų ir šimtinę buvau atskyręs, bet kažkam vėl išleidau ir dabar, lyg tyčia, neturiu atliekamos. Bet būkite tikri poros mėnesių bėgyje aš pats jums nuvešiu", — nuoširdžiai dėstė J. Z. Jis taip pat pažadėjo, kad šiuo reikalu, pakalbėjęs su savo pažįstamais lietuviams gyvenančiais Prestone ir Kitchener.

Mieliesiems Prestono tautiečiams M. Nevidonskui ir J. Z., taip maloniai sutikusiems HLN "kalėdotojus", siunčiame nuoširdžiausią lietuvišką ačiū! Sk. St.

FOUR SEASONS TRAVEL

109 Bloor St. W., Toronto 5. Tel. WA. 3-9484 ir WA. 3-9715

Atveža gimines

nuolat gyventi ar pasisvečiuoti. BILITETAI: Iekruvais, laivais, geležinkeliais. Nesužmonio metu nuolat: Pasus ir visas parūpinami per ketę dieną.

Kreipkitės i mūsų

FOUR SEASONS TRAVEL

SIUNTINIAI I LIETUVĄ, LATVIJĄ ir kt. Rusijos kraštus siųskite savo giminiams ir artimiesiems siuntinius per

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ont.
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus nuo 4-17 sv. Muito mokėstis yra Ukrainkos Knyhos nustatytas.

Mūsų naujoje — didesnėje patalpoje Jūs rasite: avalynės, skarčių, odinių švarkų, skutimo, kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiumams medžiagos, kaina nuo 8 dol. ir daugiau už kostiumą. Lygios vienpalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Taip pat ir šilko, flanelio įpilams ir kitko.

Mes Jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai. Darbo val. 10 ryto - 7 val. vakaro, išskyrus pirmadienius.

Prieš perkant ar parduodant

namus, biznį ar ūkį etc. pasitarkite su mumis:

KRONAS - VALEVICIUS LIMITED

366 MAIN ST. EAST, HAMILTON, ONTARIO
Didžiausia Real Estate įstaiga Hamiltone (3 skyriai).

Jums sąžiningai patarnaus mūsų lietuviai atstovai. CENTRINĖ IST.: p. Vladas Antanaitis, p. Stela Panavičienė, p. Vladas Panavas, p. Jonas Mikėlas tel. JA.8-8491. "THE CENTRE" SKYRIUS: p. Leonas Gasūnas, tel. LI. 9-1341. EAST END SKYRIUS: p. Tony Zaranka, telef. LI. 9-3572. LIETUVIAI: norintieji atsikelti i Hamiltoną, rašykite mums ir mes suteiksime Jums pageidaujamas informacijas.

Gimsta - kas?

ALMAUS,
mūsų bendrabarbio Niujorke

Iš sena gimsta nauja — praejusių savaitę kartojo abiejose pasaulio pusėse. "Tiesa", cituodama "Pravdą", didžiavosi: "Šiuo metu pasaulis pasiekė toki istorinį posūkio tašką, kad Rytų vėjas įveikia vėją iš Vakarų". "Vėjais" "Pravda" aiškino neramumus Vakarų, "revizionistines" nuotaikas pas save. Jei Libanone, Alžire tautos pasisakė prieš "supuvusį kapitalizmą", tai "revizionizmo" jėgos Sovietijoje juk tebuvo tik prie-

šų "išmislas"...

Motto kartojo NYTimes citavęs kolega Galva, lyg nebeteikęs vilties, kad Vakarų demokratinis pasaulis išvis kada besusi-gaudys savose "laisvėse".

Patarlę kartojo ir Lietuvoje — kur nežiūrint įvairiapusiškos "broliškos tautos" paramos, "sovietinės Lietuvos" gimdymas vis-nėjo kaip reikiant. Tuo metu, kada "Laisvė, Brolybė, Lygybė" — Demokratiją pasauliui pagim-džiūsi Prancūzija tąsėsi politinė-

se konvulsijose gimdydama ben-kartuką - totalitarizmą. Lietu-voje kūrėjai tebešaukė sau lais-vių — "revizionizmą" — kultū-rinės nepriklausomybės. Toron-to "Liaudies Balsas" saviškai supratęs straipsnį "Laisvųjų at-sakymas" tikrino, jog Lietuvoje tik "tarybinė santvarka paluo-savo visas kūrybines jėgas. Gy-venimas verda visose srityse. Nematyti spartumų auga rašy-tojai, aktoriai, dailininkai, kit."

Ir vylės, kad "jaunų jėgų susi-dūrimai su sunkumais" praeis. "Tai tik laikinas pasireiškimas" guodės. "Laikui bėgant, viskas bus nugalėta..."

Nugalėta, kas? Problema buvo sunkesnė, nei atrodė "Liaudies Balso", "Drau-go" komentatoriams, rašiusiems

apie taip komplikuatą Lietuvos problemą. Painesnė nei naiviai įtikinėjo Eleonora Rooseveltie-nė, jog 1960 metų rinkimais pa-salinus iš valdžios siauraprotiš-kus respublikonų biznierių "ei-liniai amerikiečiai atgausią nor-malų gyvenimo būdą".

Kurkas ryškiau gimstančios naujos gaidynės bruožus įžiūrėjo išminčių konferencijoje Harri-man, N.Y., žinomas psichoana-listas dr. Erich Fromm: "Eilinis masių žmogus pasiduoda totali-taristų - biurokratų tinklui, jei jis tik patiki iliuziją apie savo laisvę, ir tuo, jog jis pats esąs savo likimo vairuotojas". Dr. Fromm apgailestavo, kad žmoni-ja vis nenori suprasti, jog taikai įgalinti būtina ūkinio, kultūri-nio, politinio ir dvasinio gyven-

mo segmentų visapusiška intė-gracija".

Gal todėl, tai, Vakarais vis daugiau bodėjosi kitos ne tiek privileijuotos tautos, gal todėl tai daug kas Libanone, Alžire įžiūrėjo arabų nacionalistų pa-nangas išsivaduoti iš Vakarų eksploatatorių - kolonistų, kaip "demokratiško" bebūtų, jungo.

Kas Lietuvai?

JAV-bių lietuvių išeivių poli-tiniai veiksniai be skrupulų tęsė realios, esamos Lietuvos igno-ravimą. Ne be šių veiksmų įta-kos JAV vyriausybė tarytum tebemanė, kad patogiausias ir geriausias Lietuvos bylos spren-dimas — tyla. Tuomi, Vašingtonas puikiai sutarė su Maskva. Tylėti ir ignoruoti visą Pabal-tijo bylą iki "Sovietinė Litva"

bus užtikrintai pagimdyta.

Kuom gi paaiškinti pabaltie-čių net vardų išmetimą iš Briu-selio parodoj minimų JAV-bių tautų? Kodėl gi JAV spaudai (NYTimes ir Free Europe — Dirva jau seniai oro paštų gau-nant LTSR spaudą) niekas ne-randa reikalo pranešti, kad "Tie-sa" net ir gegužės 11, priešingai "Liaudies Balso" tvirtinimams— puolė lietuvių kūrėjus dėl ne-noro "meistriška forma išreikš-ti marksizmo - leninizmo idėjos", tarytum skundžiantis, kad visos tos nacionalinės operos, baletai, romanai komunistams tėra pilki, siauro skambėjimo, meniškai silpni kūriniai. Kaip Hitleriui su Stalinu, taip šiandieniniams Lietuvos valdovams, lyg terūpė-jų, jog lietuvių kūryba "menas, literatūra, mokslas tebūtų atš-rus ginklas prieš išnaudotojų pasaulėžiūrą ir jos liekanas žmo-nių sąmonėje".

Jei vadovaujau Amerikos žmo-nės, užklausti, manė esant būti-na sudaryti sąlygas "draugiškai" lietuvių tautai išeiti pasaulin-tai Sovietų - JAV kultūrinį ben-dradarbiavimą tvarkančio am-basadoriaus W. S. B. Lacy var-du, Valstybės Departamentas, po dviejų mėnesių delsimo, kar-tojo, kad "esamomis sąlygomis, Departamentas nėra pasiruošęs šiuo metu drąsinti kultūrinį ap-sikeitimą su Lietuva, kaip suges-tijonuojuama Jūsų laisuke".

Kitai sakant, Jungtinėms Valstybėms neva plėtojant "tai-kingą išlaisvinimą" nėra įdomios ir vertos dėmesio Lietuvos kū-rėjų pastangos užsitikrinti nors

kultūrinę nepriklausomybę, su-minint ir pakartotinai profesio-naliu prašymą paremti juos Ame-rikos mokslo literatūra.

DĖL RYTŲ EUROPOS NESUTARĖ

Europos Tarybos Patariamasis Seimas, į kurį įeina visų ET da-lyvaujančių kraštų parlamentų atstovai, posėdžiavo Strasburge maždaug tuo pačiu laiku, kai po-sėdžiavo ten ir Pavergtųjų Tau-tų Seimas. Pastarojo įtakoje ET Patariamajam Seime buvo iškėl-tas Rytų Europos pavergtųjų tautų klausimas. Buvo atstovų, kurie pasisakė už tai, kad būtų reikalaujama, jog ruošiamoje di-džiųjų konferencijoje į darbo-tvarke būtų įrašytas Rytų Eu-ropos klausimas. Bet buvo nuo-monių, kad tai reikštų konferen-cijos palaidojimą. Dėl to, nors jie nesą nusišatę prieš pavergtąsias tautas, tačiau siūlymo palaikyti negal. Nebuvo prieita taip pat vieningos nuomonės ir Vokietijos apjungimo klausimu. Dau-guma atstovų ir šio klausimo ne-norėjo įrašyti į baigiamąsias rezoliucijas.

Kardinolą Strich, kuriam prieš tris savaites amputuota dešinė ranka, pirmadienio rytą ištiko naujas smūgis — kraujo krešu-lus pažeidė smagenis ir dalinai paralyžavo. Iki pirmadienio po-piečių kardinolas buvo be są-monės. Jo sveikatos padėtis kri-tiška. Gydytojai tuo tarpu sako-si negalį pasakyti dėl ateities nieko.

Lietuvos piliečių žudikų byla Ulme

(Elta). Kaip jau pranešta, ba-landžio 28 d. Ulme (Wuertem-berge) prasidėjo didelė byla prieš 10 asmenų, kaltinamų dau-giau 5500 Lietuvos piliečių nu-žudymu. Numatoma, kad byla tęsis maždaug 3 mėnesius.

Centrinė bylos figūra yra Bernhard Fischer - Schweder, 54 m., buv. Klaipėdos policijos di-rektorius (po to, kai kraštą oku-pavo hitlerinė kariuomenė), ku-ris po karo ilgą laiką gyveno sve-tima pavarde, ėjo pabėgėlių sto-vyklos Ulme viršininko parei-gas ir po to prašė Wuertember-go valdžios skiriamas policijos tarnybon. Jis kaltinamas daly-vavęs 711 asmenų nužudyme. Net jo paties įstaigos buvę tar-nautojai ne kaip apie jį atsilie-pia. Jis save rodė 150-nuosimčių nacionalsocialistų ir visiems bu-vę aišku, kad jo karjera buvusi paremta tik jo nacionalsocialis-tinių partijiskumu. Fischer - Schweder organizavo specialias komandas, kurios karo pradžioje (1941 m.) Lietuvos pasienyje tu-rėjo sunaikinti "žydus, komunist-us ir kitus gyvybės nevertus asmenis". Jis netik kitiems įsa-kinėjęs, bet ir pats žudymuose dalyvavęs. Žudymais nebuvo surušta jokio teismo, nepa-skelbta jokio tikro nusikaltimo.

Patsai Fischer - Schweder pas-kelbęs savo surašytą sprendi-mą: "Jūs sušaudomi fiurerio vardu už prasižengimus vokie-čių vermachtui", nors kariuome-nė su tais reikalais nieko bendro neturėjo. Jis vyko į egzekucijos vietas ir patsai šaudė į tuos, ku-ris po egzekucijos dar rodė gy-vybės žymų. Vaikai buvo šaudomi motinų akivaizdoje, viena ei-lė žudomųjų turėjo prižiūrėti, kaip kita eilė kasė sau duobes ir į jas griuvo. Fischer - Schweder buvo žiauraus būdo.

Fischer - Schweder ir teismo posėdžiuose kartais įžūliai lai-kosi, jau pirmąją teismo dieną jis susikirto su teisėjais dėl sa-vo vaidmens SS formacijose. Prokuratūra laiko įrodytą, kad jis, eidamas pareigas Klaipėdo-jė, įsakė tam tikram skaičiui sa-vo policininkų dalyvauti Lietu-vos piliečių žudynėse, ir pats jo-se dalyvavo.

Vienas vyriausių kaltinamųjų yra Hans Joachim Boehme, 46 m. amžiaus, buvęs Tilžės gestapo viršininkas, kurio žinioje buvo specialios žudymo komandos. Jis ir jo kolegos įsakymus gavę iš (jau mirusio) SS brigados vado dr. Stahlecker. Pagal kaltinamą-jį aktą jis yra atsakingas už vi-sus tų Tilžės komandų įvykdytus žudymus. Nacionalsocialistų par-tijai priklausė jis jau nuo 1933 m., gestapo tarnybon įstojęs 1938 m., Tilžės gestapo viršininku bu-vęs paskirtas 1940 m. Tas parei-gas ėjo jis iki 1943 m. rudens. Jis kaltinamas dalyvavęs 5.186 žmo-nių nužudyme. Kaltinamasis ne-prisipažįsta prie pilnos kaltės. Girdi, ne visose žudynėse jis pats dalyvavęs ir ne apie visas jis žinojęs. Buvę žudynių, su ku-riomis jis nieko bendro neturė-jęs.

Slapta įsakymas: naikinti politinius priešus

Teisme klausinėjamas Boehme paaiškino, kad jo (Tilžės) gesta-po įstaigai priklausė keturi kom-sariatai: Tilžės, Klaipėdos, Eit-kūnų ir Suvalkų. Be to, buvę 9

pasienio punktai ir specialūs skyriai Gumbinėje ir Istruty. Su SD (saugumo tarnyba) gestapo bendradarbiavo taip pat artimai, viena įstaiga kitai padėdavo. Gestapo vadovybė Tilžėje, anot Boehme, galėjo įsakinėti Tilžės ir Klaipėdos policijos direkci-joms.

SS brigados vadas ir egzekusi-jos komandų viršininkas dr. Rash jau keletą savaitių prieš karo pradžią uždaramė tarnybi-niame pasikalbėjime aiškines, kad būsimi įvykiai būsią nepa-prastos reikšmės. Būsimam kare jau nebūsią galima tenkintis įprastiniais kovos būdais. Boeh-me pasakojo, kad jis pirmąją ka-ro dieną, pagal ankščiau duotą įsakymą, atidavęs užantspaudo-utą voką su slapto įsakymu. Tame iš Berlyno duotame įsakyme bu-vę pabrėžta, kad reikia išnai-kinti visus "potencialius priešus tuose kraštuose, kuriuos užims vokiečių kariuomenė. Tais "prie-šais" buvo laikomi netik sovie-tų valstybinių ir politinių įstai-gų darbuotojai, netik komunistai, netik žydai, bet ir šiaip "gy-vybės neverti" asmenys. Jau ant-rą karo dieną (1941 m. birželio 23 d.) buvę duoti įsakymai or-ganizuoti egzekucijų komandas, kurios vokiečių okupuotoje Lie-tuvoje, 25 kilometru buvusio pa-sienio ruože, turėjo vykdyti žu-dymus. Boehme dabar aiškinasi, kad ir jam tas reikalas pasirodęs baisus. Jis net atsisakęs Ber-lyno, ar tikrai tuos įsakymus vykdyti. Iš ten gavęs žaibo te-legramą, kad egzekucijas reikia vykdyti. Kai dėl žydų, tai neli-ke abejonių, kad buvę įsakyma išžudyti visus, be jokios išimties.

Iš Boehme aiškinimų dar pa-žymėtinas vienas svarbus faktas. Jis patvirtino, kad okupuotos Lietuvos ir kitų kraštų žmonės buvę naikinami t.k. dėl tokio motyvo: reikia sunaikinti vado-vaujančius, inteligentinius sluos-gnius, kad jie negalėtų organi-zuoti pasipriešinimo sąjūdžių.

Viena pirmųjų egzekucijų įvykdyta Gargžduose

Boehme pasakoja teisme, kad jis karo pradžios dienomis kre-i-ėsi į dr. Stahlecker, specialų komandų viršininką, klausda-nas, kuriai komandai perduoti sugautus Gargžduose asmenis, kurie, kaip jam esą pranešta, su ginklu pasipriešinę. Stahlecker atsakė, kad juos visus reikia su-šaudyti. Tam reikalui Tilžės ge-stapo šefas Boehme privalęs su-daryti komandą iš gestapininkų ir SD įstaigos vyrų. Kai buvęs keliamas sušaudomųjų kaltės klausimas, Stahlecker trumpai pareiškė: Čia kaltės klausimas nieko nereiškia, čia svarbu igy-vendinti principą...

Apie masines žudynes Gargž-duose teismo posėdžiuose papil-domai paaiškėjo, kad pirmieji masiniai šaudymai čia įvyko 1941 m. birželio 24 d. (dvi die-nos po karo pradžios). Kaltina-nasis Boehme patvirtino, kad į egzekucijas atvyko iš Klaipėdos ir Fischer - Schweder. Gargž-duose buvo sušaudyta 201 Lietu-vos gyventojas, daugiausia žydai ir komunistai. Šaudymus įvykdė Klaipėdos Schutzpolizei koman-da. Šaudyta grupėmis. Patys šaudomieji turėjo sau duobes iš-sikasti. Kai viena grupė buvo su-kūnų ir Suvalkų. Be to, buvę 9

ONTARIO

Visiems Ontario gyventojams ONTARIO LIGONINĖS DRAUDIMO Pranešimas

Ontario ligonių draudimo planas įsigalioja 1959 m. sausio 1 d. Pagal tą planą bus sumokama už gydymą bendrose ligoninėse Ontario gyventojams, KURIE BUS APSIDRAUDĘ PAGAL ŠĮ PLANĄ.

Galima bus pasinaudoti patvirtintose Ontario ligoninėse tiek dienų, kiek žmogui BUS REIKALINGA MEDICINISKOS PAGALBOS. Į patvirtintas ligonines įeis visuomenės bendrosios ligoninės, sveikstančiųjų ir chroniškai sergančiųjų ligoninės, džiovininkų sanatorijos ir provincinės psichinės ligoninės. Ambulatorinis patarnavimas po nelaimingų atsitikimų Ontario provincijoje bus suteikiamas greitosios pagalbos reikalingais atvejais 24 valandas.

Taip pat bus galima pasinaudoti ligoninės patarnavimu ir UŽ Ontario provincijos ribų NETIKETŲ SUSIRGIMŲ AR NELAIMINGO ATSTITIKIMO ATVEJAIS.

VISI ONTARIO GYVENTOJAI TURI TEISĘ PASINAUDOTI

Įsirašymas bus prieinamas kiekvienam Ontario gyventojui — nežiūrint amžiaus ar sveikatos stovio — grupėmis arba individualiai pagal tiesiog mokėjimo planą.

Ne Ontario gyventojai neturės teisės įsirašyti.

SUMOKĖJIMAI

Toks žemas mėnesinis mokestis — po \$2.10 pavieniam asmeniui ir \$4.20 į mėnesį šeimai (vyrui, žmonai ir vaikams iki 19 m.) yra įmanomas dėka federacinės ir provincinės valdžios finansinės pa-ramos.

KAIP ĮSIRAŠYTI

PRIVALOMAS PRISIRAŠYMAS — Jeigu esi Ontario gyventojas, dirbas įmonėje, kur yra ne-mažiau 15 apmokamų darbininkų (įskaitant darb-davį) jūs priklausote privalomam įrašymui per jūsų darbovietę.

SAVANORIŠKAS PRISIRAŠYMAS — Jeigu esi Ontario gyventojas ir nesi tokioje darbovietėje, kur yra 15 ar daugiau gaunančių atlyginimą, turi teisę įsirašyti sekanciais būdais:

- Savanoriškos grupės.** Asmenys, kurie dirba kur yra 6-14 apmokamų darbinin-kų (įskaitant darbdavį), gali prisirašyti kaip grupę, jeigu darbdavys prašys lei-dimo sudaryti Mandatorinę grupę, jeigu visi tarnautojai joje dalyvauja.
- Bendrų įmokų grupės.** Tokios organi-zacijos, kaip profesinės sąjungos, medi-cinos kooperatyvai, amatininkų sąjun-gos, kredito bendrovės ir t.t. gali pra-

šyti leidimo surinkti savo narių ligo-ninės draudimo įmokas.

(c) **Tiesioginių mokėjimų.** Jeigu jūs nega-lite įsirašyti grupėmis — galite prašyti tiesioginio mokėjimo komisijai. Žiūrė-kite žemiau skyrių "Kada įsirašyti".

(d) **Gaunantieji valstybinę paramą,** kurie priklauso Ontario Viešosios gerovės ministerijos Medical Welfare planui, taip pat turės teisę gauti ligoninės draudimo patarnavimą. Jiems nereikės nei įsirašymo, nei mokėti jokio mokes-čio.

VIENTELIS PAGRINDINIS LIGONINĖS DRAUDIMAS

— Nuo ir po 1959 m. sausio 1 d. Ontario Hospital Service Commission bus vienintelė agentūra pasiūlanti standartinės palatos draudimą visame Ontario. Jokia privati- nės kompanija ar kitas mokėjimo planas neteiks standarti-nės palatos ligoninės patarnavimo po gruodžio 31 d. 1958 m.

KADA ĮSIRAŠYTI

Norint turėti draudimą galiojantį nuo 1959 m. sausio 1 d. ir galiojantį du mėnesius veltui:

GRUPĖS turi pristatyti Komisijai sąrašus iki 1958 m. rugpjūčio 31 d. ir pradėti mokėjimus 1958 m. gruodžio mėnesį.

Darbdaviams žinotina: Šią savaitę komisija iš-siuntinė Ontario firmoms su 6 ar daugiau tar-nautojų, reikalingas formas ir instrukcijas tar-nautojams užregistruoti.

KIEKVIENAS DARBDAVYS SU 6 AR DAU-GIAU APMOKAMŲ TARNAUTOJŲ, NEGAVĘS ŠIŲ FORMŲ IKI BIRŽELIO 1 D. TURĖS TUO-JU PRANEŠTI KOMISIJAI.

INDIVIDUALŲS, prašą Tiesioginiai Įmokų — įsi-rašymui, turi paduoti prašymą iki 1958 m. rugsėjo 30 d., — sumokant kartu vieno mėnesio mokestį.

TIŠIOGINIŲ ĮMOKŲ PRAŠYMŲ FORMOS, ŠIUO LAIKU DAR NERA IŠDUODAMOS — Vi-soje provincijoje įsirašymo vėjus bus vykdomas rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiai, tuomet ir tos for-mos bus plačiai dalinamos.

PRASOME NEPRAŠYTI TIŠIOGINIŲ ĮMOKŲ ĮSIRAŠYMO FORMŲ IKI PATS VAJUS PRA-SIDES.

DRAUDIMO ĮMOKOS

Visos grupės turės mokėti komisijai kas mėnesį vienu mokėjimu, pradedant 1958 m. gruodžio mėn. Asmenys pasiusdami į komisiją pagal Tiesioginių Įmokų planą, turės mokėti šitaip:

Vieno mėnesio mokestį, paduodant prašymą 1958 m. rugsėjo 30 d. ar prieš tai — ir po to ketvirčio metų mokėjimo būdu, pradedant 1959 m. sausio mėn.

Įmokas "iš anksto" — Pirmas mokėjimas už vie-ną mėnesį grupėms ir individualiai užregistra-vusiems prieš paminėtą viršuje uždarymo datą, padengs trijų mėnesių draudimo periodą nuo 1959 m. sausio mėn. 1 d. iki kovo mėn. 31 d. Tuo būdu bus įvestas "sumokėjimo iš anksto"

periodas, kad būtų įgalinta žmogui pasinaudoti draudimu laike paleidimo iš darbo, keičiant dar-bą ar laikinai apleidus provinciją.

TIEMS, KURIE UŽSIREGISTRUOS PO UŽDARYMO DATOS

Grupės ir asmenys neužsiregistravę iki paminė-tos skyriuje "Kada prisirašyti" uždarymo datos, netik negalės pasinaudoti dviejų mėnesių drau-dimu veltui, bet iki jų draudimas įsigalios dar turės išlaukti tris mėnesius po prašymo pada-vimo dienos. Pavyzdžiui, gyventojas, prašydamas t.y. prašymą įteikdamas vasario mėn., neturės ga-liojančio draudimo iki gegužės mėn. 1 d.

KAD PASINAUDOTUMĖTE TURITE BŪTI UŽSIREGISTRAVĘS

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION

HOSPITAL INSURANCE DIVISION

TORONTO 7, ONTARIO

DABARTINĖS LIETUVOS RAŠYTOJAI APIE SAVE

(Pabaiga).

Rašo A. ŠALČIUS, N.Y.

Rašytojas Juozas Macėvičius: "Su Antanu Jonynu išgyvenome vienam kambaryje tris metus... 1950 metais kartu parašėme "Laiską vadui". Gailiui si, kad iki šiol nieko neparašiau apie darbininkų klasę..." **Bro-nius Mackevičius:** "Mokykloje buvau komjaunuolis. Todėl vyk-ti į tolimą miškų apsupimą kaimą, kur tuo metu siautė nacionalisti-nių banditų gaujos negalėjau..." **Kariuomenėje** pažinau tikrą mo-kyklą..." **Justinas Marcinkevi-čius:** "Jeigu kiekvienam eilėraš-ty yra dalis poeto biografijos, lai-ją papasakojau eilėraštyje..." **Ka-zys Marukas:** "Esu komjaunuoli-s, renku medžiagą knygai apie mano kartos jaunystę, meilę, svajones, kovą už geresnį gyve-nimą..." **Anzelmas Matutis:** "Ieškau vaikams patrauklių siu-žetų..." **Eugenijus Matuzevi-čius:** "Vasaromis daug keliauda-vau po Lietuvą... Nuo to laiko ypač pamilau Lietuvos gamtą, neužmirštamus kupinus grožio peizažus, gerąsias paprastas žmo-nes... Nuo poeto kūrybinio santykio su gyvenimu, su pasi-rinkta tema, nuo jo kūrybinio potencialo ir jėgos pareina kū-rinio likimas." **Eduardas Mieže-laitis:** "...Namo, kuriame gimė-me ir užaugome, kvapas mums visada lieka mielas ir savas. Bet tai dar nereikia, jog reikia lai-kytis ranka įsikibus senienos ar-ba, sėdus ant slenkščio ir nie-ko neveikiant dejuoti dėl pūvan-čio namo sienojus. O kodėl, ky-la klausimas, nepasiečius sau dar geresnio, dar gražesnio ir pato-gesnio namo? Žmonių, kaip bro-lių, suartėjimo idėja yra augš-tesnė ir pranašesnė už visus dip-lomatų melus, už naujausias gro-vido mašinas..." **Poezija** turi griauti blogą ir statyti gera... žadinti buko gyvulių jausmus — tai ne mūsų reikalas..."

Vincas Mykolaitis - Putinas: "Svarbų vaidmenį mano gyveni-me suvaidino V. Krėvė. Paveikė ir P. Salčius, Maironis, Vaižgan-tas, Herbačiauskas, kiti. "Altiorių šešelyje" jau sugadino mano daug kraujo ir iki šiol tebegadi-na. Tik jau dabar apsipratau... Daugelio skaitytojų nusivylimui ranka ant širdies pasidėjęs pasa-kysiu, jog Liucės, nei baronienės, mano gyvenime nebuvo. Tėkios Aukšės, kaip pavaizduota gyve-nime, taip pat nebuvo... Nė vie-ną momentą nesigailėjau ir da-bar nesigailiu pasilikęs Lietuvo-jė." **Viktoras Milūnas:** "Kaiku-rios mano komedijos saviveikli-ninkams yra išverstos į daugelį kalbų..." **Vladas Mozūriūnas:** "1948 metais buvau komandiruo-tas į Leipalingį. Čia tebesiautė nacionalinių banditų gaujos. Per trumpą laiką buvo nužudyti trys partorgai ir pats miestelis api-plėstas... Kiekvienas rašytojas mano nuomone, turi būti savo laikų augstumoje, turi suprasti gyvenimo vystymosi dėsnius ir teisingai suprasti jo perspekty-vą..." **Antanas Pakalnis:** "Nea-pykanta klasišiam priešiui — štai kas mane paskatino dirbti literatūrinį darbą..." **Juozas**

Paukštėlis: "Gyvenimas yra sun-kauso darbo, didelių pastangų, ko-vos, išvermės ir kantrybės ke-lias..." **Algirdas Pocius:** "Atei-tyje kurdamas stengsiuos pavaiz-duoti mūsų kaimo žmonių kovą dėl duonos be naminių ir žiovu-lių, dėl palčialangės trobos..." **B. Pranskus-Zaliois:** "Rašau "Ar-timieji Toliai", kuriuose prisimi-niusi pažintis su Kapsuku, Po-žėla ir t.t." **Vacys Reimeris:** "Kū-ryba, tau vienai dabar priklauso mano gyvenimas." **Vytautas Ru-dokas:** "Gyvenime man patinka herojinės temos, paprastų pilkų žmonių didvyriškumas, ir aš no-riau būti perliu, arba, ant Vaiž-ganto, "deimantių ieškotojas žmo-nių širdyse..." **Kazys Saja:** "Kūrybai reikia nerimo, degimo, kančios... Pagrindinė mano kū-rybos tema yra ir pasilikęs lietu-vių artų tema..." **Ieva Simo-naitytė:** "Mūsų žmonių tarpe jau nuo seno yra įsivyravęs keis-tas paprotys — pasigirti ar pasi-ksyti, kad kaulas ganė. Padū-kę heroizmas! O aš ganiau ža-sis... Ir neprašoma parašiau knygą, kaip aš atradau naują žė-mę..." **Vytautas Sirijos Gira:** "Buvau pašalintas iš medicinos fakulteto už tinginavimą, bet vis dėlto jį baigiau — išleidau 17 originalių knygų..." **Mykolas Sluckis:** "Pamilau lyrikus Biliū-ną - Cvirką, juos skaitydami raudojau... Mes vaikų rašytojai laimingesni, nes vaikų auditorija pati šilčiausia, pati įspūdingiau-sia, pati masiškiausia... Trokš-tu, kad jų širdyse degtų meilė tarybiniam kariamui, sugniuž-džiūsimas patį baisiausią fašiz-mo slobiną (kuris nužudė jo tė-mus Kauno ghetto)..." **Marceli-nas Sikšnyš:** "Dirbau lenkų oku-puotam Vilniuje pedagogo dar-bą, o pasenęs užsiėmiau verti-mais. Pasirašinėdavau anksčiau Šiaulėniškio slapyvardžiu. Taigi — feci quod potui, faciant me-liora potentes." **Jonas Šimkus:** "Rygoje gimes, latviškai tebekal-bas. Mokytojas Untulis, užėjęs 1940 m. pas jį "Tarybų Lietu-vo" redaktorių, pagrąsino: "Po-nu daraisi — pas tave vis sun-kiu jėiti darosi". Jis nebeada-vė rankos... Kažko pasidarė ir sunku, ir gaila, griaudu ir labai šviesu..." **Paulius Sirvyš:** "Drau-gai priekaištuoja, kad mano dai-noj daug liūdesio..." **Petras Ta-rasienka:** "Padėti jaunimui ieško-ti senovės paminklų, suprasti is-torinę reikšmę, įsivaizduoti jų kūrėjų gyvenimą — laikau savo rašiniui pagrindiniu tikslu..." **Eugenija Tautkaitė:** "1920 m. su-kūrėme su K. Požėla šeimyninį gyvenimą. Maskvoj dirbau Ko-minforme. LTSR vyriausybės iš-kviesta grįžau Lietuvon..." **Teo-filis Tilvytis:** "Sakoma, jei au-torius suranda vis naujas klai-das, jis auga. Aš jas matau, bet ar tai reiškia, kad aš augu?" **Jo-nas Usačiovas:** "Buvau komjau-nas Jonavoje sekretorium... Ir parašiau "Nemunas laužia le-lus", mokausi Gorkio literatūri-niam institute Maskvoje". **Pet-ras Vaičiūnas:** "Buvau revoliu-cionierius... Ir kas, kad kūni

darosi vis sunkiau ir sunkiau, jei-geismas liepia kurti amžinybės preliudiją, tikėti, kad žmogus savo dvasios dideliais darbais galų gale pasieks taikos kapitolį, sukurs ant žemės rutulio visų tautų brolišką komuną..." **Ka-rolis Vairas - Račkauskas:** "Kaip bebūtų, jaučiuosi galįs pasaky-ti: "Feci quod potui", vadinasi, per savo 75 metus padariau kiek pajėgiau..." **Antanas Venclova:** "Galvoju apie savosios tautos likimą artėjancio 1939 metų ka-ro išvakarėse ir supratau, kad, jeigu mes norime išlikti kaip tau-ta, už viską labiau branginanti laisvę, savo kalbą, papročius, kultūrą, o ne buržujų įgytus na-mus, dvarus ir privilegijas, tetu-rime vieną kelią — su sovie-tais... Būsiu laimingas, jei jau-siu, kad bent dalis mano jaus-mų, pergyvenimų, džiaugsmų ir sielvartų per mano knygas pasie-kė žmonių širdis..." **Antanas Vienuolis** (mirė 1957 m. rugpi-čio 17 d.). **Vincas Žilionis:** "Tuo-j po karo bandžiau išspausdinti tris knygas. Kas čia kaltas, kad neišspausdino — čia ne vieta kalbėti. Tada aš pirmą kartą su-pratau, kaip svarbu rašyti tiesą ir tik tiesą... Netrukus išlei-džiu romaną apie 1905 m. revoliuciją".

Ištraukos nurodo nuotaiką žmo-nių, kurie šiuo metu formuoja tautos sąmonę. Jos pažinimas bū-tinas bandant suprasti lietuvių tautos laikyseną ir viltis. Būdin-ga ir tai, kad jaunieji, dažnai agitatorių tipo rašytojai veržte veržiasi rusų kalbon — partijos supratimu rusams betgi visai ne-įdomus Putinas — nei viena jo knyga neišversta, nei Vaičiūnas, nei eilė kitų žinomų ir ryškesnių lietuvių rašytojų.

Motina sovietiniame rojuje

Vergijos pančiais surakinta Lietuvos motina, pasrūvusi krau-jo ašaromis, budi savo tautos sargyboje, saugo savo gimto-sios žemės kampelį, alkaną, skarmalais prisidengusį, panie-kintą į kampą nudumtą, nes ji jau nedarbinga.

Motina didvyrė, kuri pagimdė dešimtį vaikų, visus juos išau-gino, ant kojų pastatė, jau nė vieno neturi prie savęs: vienų kaulai mėtosi šalto Sibiro miš-kuose, kitų savos tėvynės lau-kuose, treči yra atsidūrę laisva-jame pasaulyje. Ji vienų viena, atimtas ūkis, namas, paliktas jai mažas tik kampelis tėvų tėvų puoselėtojo sodyboje. Tyras tėviš-kės oras ir Dievas liko jos pa-guoda. Ji per dešimtį metų ne-gavo jokios žinios apie savo vai-kus, gyvenančius laisvajame pa-saulyje. Jai neleidžiama susira-šinėti — 80 metų senutė "pavo-jinga" darbininkų "gynėjams". Ji gali nuversti valdžią!

Laisvojo pasaulio vaikai jai siunčia rūbėlių, apavų. Bet ir čia kliūtys. Tie siuntiniai ap-kraunami didžiausiais mokes-čiais, visai apgrasina už susi-rašinėjimą. O dažnai tie siunti-nėliai yra apiplėšiami, neįteikia-

Kanadiečiai lietuviai kviečia-mi dalyvauti konkurse. ALRK Federacija labai gražioje ir Lie-tuvą primenančioje vietoje yra įsteigusi jaunimo stovyklą. Miš-kai ir kloniai, kalvos, nuosavas ežeras, atokiai nuo amerikinių didmieščių, bet šiaip jau pato-gioje vietoje, arti pagrindinių plentų, geležinkelio ir oro linijų Amerikos Vidur Vakarų regio-ne, stovykla nesunkiai pasiekia-ma iš visų šio kontinento kam-pų. Ji randasi pietrytinėje Mi-chigano valstijos dalyje, prie Manchester miestelio, maždaug geografinio Čikaga - Detroitas - Clevelandas trikampio vidury.

S.m. liepos 27 d. rengiama di-džiulė stovyklos šventė ir krikš-tas. Siekiant rasti galimai tinkame-snį, skambų, reikšmingą ir lietuvišką vardą, yra skelbiamas konkursas, kuriame gali daly-vauti jaunuimas ir senimas. Suinteresuoti kviečiami atviriaiš-kius su siūlomu stovyklavietės pavadinimu ir savo pavarde ir adresu, siųsti šiuo adresu: L. Ba-jorūnas, 16210 Ilene, Detroit 21, Mich. Asmuo, kurio siūlomas vardas bus priimtas stovyklos pavadinimu, kaip premiją gaus vienas savaitės atostogas su visu išlaikymu pačioje Jaunimo sto-vykloje. Laiškusiai turėtų būti gauti ne vėliau liepos 15 d. Jei-kas turėtų kokių nors abejonių dėl vardu, kaip pavyzdį būtų ga-lima nurodyti, kad ir sekancius: "Alkuva", "Gija", "Vilnija" ir pan.

PLB Seimo proga Niujorke Ri-verside muzėjaus patalpose įvykstančiai reprezentacinei lie-tuviškojo meno parodai rengti PLB Seimo Org. Kom. sudarė ši-tokią organizaciją:

1. Reprezentacinės Meno Pa-

mi 5-6 mėn. adresatui arba pasi-savinami to "darbininkų gynė-jų" pareigūnų. Mat, gavus rūbe-lį ar apavą gali nueiti į bažny-čią pasimelsti. Dėl visų tų skria-dų ir nieškingų žygių ji niekam negali pasiskusti, bijo net savo mylimam vaikui parašyti.

Tau, brangi Motina, plyšta iš skausmo širdis, tyli, kenti ir pa-guodos lauki tik iš amžino gy-venimo...

Sūnus.

Redakcijai prisiūsta

Lietuvių Dienų naujausiame Nr. randame W. M. Chase — Ga-jumo balsas; V. Noreikos — Fausto opera Čikagoje; VI. Butė-no — Aktoriaus Stasio Pilkos te-atrinio darbo suaktis; E. Skuje-nieko novelė — Besočiai nuo-pasienio; St. Pilkos—Poezijos pos-mai; C. Angoff novelė — Jero-nimas; B. Babrauskas — Lietuvių premiuotojų literatūra; dr. Z. Ivinskio — The Role of Lithua-nia in Europe; I. Joerg romano ištrauka — Dance in the Valley ir kt.

Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis iš lietuvių gyve-nimo visame pasaulyje. Iš meni-ninkų atžymėtas skulptorius Pe-tras Rimša. Duota net du pusla-piai jo kūrinių nuotraukų, iš ku-rių ypač dailiai atrodo Mastyto-jas, "Skausmas, Lietuva ir kt. Žurnalo, viršelį puošia Fausto vaidintojų ketvertukas: Bara-nauskas, Augaitytė, Vaznelis ir Valiukienė; užpakaly — kilime išsiuvinėtas šv. Pranciškus.

Skautų Aidas, 1958 m. gegu-žės mėn., Nr. 5, 28 psl.

Lietuvių Enciklopedijos Lei-dykla pradėjo rinkti Aleksandro Merklio parašytą Vinco Kudir-kos monografiją. Ji bus 400 psl. ir tokio pat formato, kaip LE leidžiami Vinco Krėvės raštai. Monografiją numatoma išleisti dar šį rudenį.

Monografiją leidžiama minit jo 100 m. gimimo sukaktį ir bus plačiausia apie šį mūsų didįjį tautos žadintoją, kokia tik kada buvo išleista. Al. Merkelis yra taip pat autorius J. Tumo - Vaiž-ganto monografijos, kuri nese-niai buvo perspausdinta ir išei-vijoje.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI Į LIETUVĄ

10 Rublių už \$1 —
Mokėstis \$5 — iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PARUPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street
Newark 2, New Jersey

Leista Bankų Dept.
ir apdrausta.

Kultūros ir knygų pasauly

rodos Rengimo Komisiją iš gar-bės pirmininko Adomo Galdiko, pirmininko Viktoro Vizgirdos, vicepirmininkų Vytauto K. Jo-nyno ir Povilo Puzino, sekreto-rės Aleksandros Kašubienės ir narių: Vytauto Kašubos, Prano Lapės, Romo Viesulo, Kazimie-ro Zoromskio ir PLB Seimo Org. Komiteto atstovo Jono Pakal-kos;

2. Parodos jūrų sekciją iš A. Galdiko, V. Kašubos, P. Puzino, R. Viesulo ir V. Vizgirdos;

3. Parodos ekspozicijos sekci-ją iš V. K. Jonyno, V. Kašubos ir V. Vizgirdos;

4. Parodos katalogo sekciją iš V. K. Jonyno, A. Kašubienės ir R. Viesulo;

5. Parodos informacijų sekci-ją pavesta sudaryti A. Kašubie-ni, pasikviečiant talkon lietu-viškosios spaudos atstovus.

Parodos rengimo komisija sa-vo darbą jau pradėjo.

PLB Seimo org. kom. pasirašė sutartį su Carnegie Hall chorų koncertui seimo metu.

"Draugo" romano konkurso jūrų komisija gegužės 3 d. pasi-skirstė pareigomis: pirm. dr. J. Kaupas, sekr. Tėvas dr. T. Žiū-raltis, OFP, nariai A. Astašaitis, dr. J. Pikūnas ir rašyt. Alė Rūta.

Jubiliejinės Marijos šventės Putname rengiama gegužės 25 d. 11 val. šv. Mišias atnaušaus J. E. vysk. V. Padolskis. Po pietų 3 val. bus Marijos garbei procesi-ja, kuriai irgi vadovaus vysk. V. Padolskis. Taip pat bus vaini-kuojama Šiluvos Marijos statu-la. Šv. Valandos metu pamokslą sakys svečias iš Romos kun. dr. V. Balčiūnas.

Nek. Pr. Švč. M. Marijos kop-lyčiai Putname, Šventojo Apaš-tališkojo Pentitenciarija (Atlai-dų įstaiga) suteikė šiais Marijos apsišveikimo metais šiuos atlai-dus:

1. Pilnus (visuotinius) atlai-dus, visiems, kurie atliks išpa-žintį, priims šv. Komuniją ir pa-simels šv. Tėvo intenciją —

a. per kiekvieną Švenciausios Mergelės Marijos šventę pažy-mėtą bažnytiniame kalendoriu,

b. per kiekvieną maldininių kelionę į šią Marijos šventovę.

2. Dalinius t.y. penkerių metų atlaidus tiems, kurie tokį bažny-čios aplankymą pamaldžiai at-liks sužadindami bent galeisti.

Taigi šią vasarą visi maldinin-kai lankydami šią Marijos šven-tovę galės laimėti daug Dievo malonių.

Juozas Novickas, gyv. Hart-forde, Fordham universitete pas prof. Hildebrant apgynė di-tertaciją ir gavo filosofijos dak-taro laipsnį.

VI. Mingėla, žurnalistas det-roitietis ruošia kun. A. Miluko monografiją.

Melbourne veikia lituanisti-niai kursai su žurnalistine klase. Jie turi 24 klausytojus ir paren-giamąją klasę.

Vienas iš Ontario valdžios pranešimų serijos...

DIDŽIOJI ARTOJŲ BROLIJA!

W. A. Goodfellow
Minister of Agriculture.

Visą žmonių, nežiūrint rasės, spalvos, bei tikybės skirtumų, jungia žemės meilė ir žemdirbio gyvenimas.

Tie, kurie dirba žemę, yra arčiau gamtos ir jos paslapčių; jos nepertraukiamo produktingumo. Nuo pat pradžios žmo-gus priklausė nuo žemės duosnumo. Be didžiosios dovanos, kurią gauname iš žemės, žmogus negalėtų egzistuoti. Mū-sų miestai, miesteliai ir kaimai sunyk-tų ir mirtų.

Tad mes, su protinga žemės naudojimo praktika, apsaugokime savo palikimą ir

ji perleiskime tiems, kurie gyvens po mūsų.

Duokime žemei, kad ji atsilųgindama galėtų mums duoti.

Ontario žemės ūkio departamentas yra Ontario ūkininkų patarnavimui. Jų ty-rimų ir kitokios tarnybos yra pasirošę patarnauti iškilus betkokioms proble-moms.

Kreipkitės į vietos žemės ūkio atstovą, jei tik jums reikalingas betkoks pata-rimas.

Jis yra pasiruošęs jums mieliai padėti.

THE ONTARIO DEPARTMENT OF AGRICULTURE

Hon. W. A. Goodfellow
MINISTER

Hon. Leslie M. Frost, Q.C., LL.D.
PRIME MINISTER

Ar tikrai esate pasiruošęs išvykai?

Jūs esate pasirenę pirmąjį didelį išvykai. Tankas pilnas benzino. Radiatorius pripildytas vandeniu. Pripūstos padangos. Bet ar ištikrųjų esat pasi-ruošę? Atsiminkit, kad trūkumas mašinos ar jos įrengimuose gali jums daug vargo pridaryti. Gali sugadinti jūsų išvažiavimą — ar net privesti prie didelės kelio nelaimės. Būk tikras. Patikrink stabdžius ir vairavimo sistemą. Patikrink padangas ar nenusidėjęs ir ar nėra pažeidimų. Pa-tikrink priekines ir užpakalines šviesas. Patikrink dujų vamzdį ar nėra pavojingų prakiurimų. Padaryk tai tuojau pat. Nes jūsų visas vasaros va-žinėjimų malonumas priklauso nuo atsigavimo. Jūs negalite būti tikri savo saugumu, jeigu nesat tikri savo mašina. Ontario Department of Transport ragina jus patikrinti savo mašiną — važiuoti atsargiai — išvengti nelaimių.

Telef. LE. 4-8481

Darbo tel. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

Namų tel. LE. 6-1410

Namų tel. RO. 2-5543
skambinti po 10 val. vak.

TELEFONAS LE. 2-3321

Roncesvalles - Howard Park
\$3.000 iņmakoti, 6 gražūs kambari, 2
 2 lielās virtuves, divgubas garažas.
 Alyvos šildymas.

Istaigos tel.
LE. 2-3321

Namų tel.
RO. 2-5543

A. MORRIS
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 Bloor St. W. - - - Telef. LE. 4-8459

Dėl žemės, apartamentų, investicijų kreiptis į Bloor įstaigą.

Sav. A. F. GALDIKAI, 351 JANE ST. (prie Annette).

su džiaugsmu susukti: visi tikslai atsiekti! Hamiltonas gali didžiuotis turėdamas savo eilę

LB valdyba, parapija ir
bonas kun. dr. I. Tadar

Real Estate Board
W. RO. 7-3121
AIRIŲ NUOSAVYBIŲ. Sudaro-

RO. 7-3121 A. MIČIŪNAS RO. 7-3121

orporation technikas

EVIZIJOS aparatus degtinės tenka už 452 zlotus, mėsos sunaudota asmeniui 374, riebalų už 219, rūkalų 183, cukraus už 171 ir autovo 101 zlotą.

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605

Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, biurių, žemės statyboms.
Jūsų patarnavimui prašau skambinti LE. 1-4605

J. GUDAS V. VASILIAUSKAS

Baltica
LIETUVIŠKA RŪBŲ VALYKLA
966 Dundas St. W. Tel. LE. 1-5688

Valome, dažome, jaudžiame ir taisome.
PAIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Jūsų patogumui patarnaujame nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.
Sav. V. BLOCKIS

LIETUVIŠKA MOTERŲ KIRPYKLA
WANDA'S HAIR STYLING
PONIOS IR PANĖLĖS KVICEIAMOS apsilankyti naujoje ir modernioje WANDOS ŽUKAUSKIENĖS kirpykloje. Kirpimas ir šukuosenos individualiai pritaikomos. Pritęję plaukų dažymą ir pusmetinį dėjimą. Žemos kainos.

1700 B QUEEN ST. W. (prie Sunnyside)
Telefonas LE. 5-6686

Dėmesio vasarnamių savininkai!
Artinasi laikas, kada keliausite į savo vasarnamius (cottages) poilsui. NEPAMIRSKITE:

1. Apdrausti pastatą nuo gaisro, audrų ir kit. nelaimių.
2. Pasiimti Comprehensive Personal Liability draudimą, kuris apsaugos jus atsakingume prieš kitus asmenis dėl galimų nelaimingų atsitikimų ant jūsų nuosavybės.

Skubus patarnavimas.
Žemos kainos.

PRANAS BARAUSKAS INSURANCE SERVICE
Visų rūšių draudimai
LE 4-3608
83 WESTMORELAND AVE., TORONTO, ONT.

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai atdarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prityrusių vėjų. Atidu rytas nuo 6 val. ryto iki 9.00 val. vak. Visi maloniai kviečiami apsilankyti.

994 DUNDAS ST. W., TORONTO, TEL. LE. 2-9621

Krosnys - Gazai - Alyva - Anglys
CONVERSION BURNERS - gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI - gazo ar elektros. Saldytiniai (air conditioners) vasarai ir žiemai. Krosnys "Gurney" - gazo ar elektros. Saldytuvai - gazo ar elektros. VISŲ RŪŠIŲ REMONTO DARBAI
ROSE HEATING - TINSMITH CO.
844 Broadview Ave. Krautuvė - 723 Gerrard St. E.

Savininkai ZALECKIAI
TELEFONAS HO. 6-1623
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas

ODOS IŠPARDAVIMAS
Jei jūs siunčiate siuntinius savo giminėms į tėvynę, pirkite odos dabar - laike pavasarinio išpardavimo - tik ŽIURKITE: SPECIALIAI - 20 pėdų juodo chromo tik \$7.00
SPECIALIAI - 3 poros batų su visais priedais \$20.00

Pasiųskite pašto perlaidą su užsakymu į:
ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.
466 BATHURST ST., TORONTO, ONT.
Atidaryta visą dieną šeštadienį. Kalbame ukrainietiška.
Telefonas WA. 4-3804.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
PARDUODU IR STATAU naujas krosnis, oilburnerius ir gazburnerius. Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus

Pranešu savo naująjį adresą:
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

Maisto produktų krautuvė
125 Roncesvalles Ave. (kampas Galley)
Tel. LE. 3-9911

Mes turime lietuviškų sūrių, kaimiškų lašinių, kumpių, taip pat įvairiausio europietiško bei kanadiško maisto.
PRISTATOME Veltui Į NAMUS.
APSIKANKYKITE ARBA SKAMBINKITE.
Savininkai J. ir V. MATEKONIAI

Pats laikas padaryti pavasarinį mašinos pagrindinį patikrinimą.
WALLY'S GARAGE
5 ROBERT STREET, TORONTO
(prie Spadina-College)
Sav. VL. TARVYDAS

Sąžiningai atliks visus mašinos pataisymo darbus.
Nauju stabdžių idėjimas tik \$18.00

Garantuotas darbas. Lietuviams pigiau negu kitur.
TEL. NAMUOSE: LE. 2-4058. DARBE: WA. 1-9541

WINDSOR, Ont.
Vasario 14 dieną proga Windsorio ir apylinkių lietuvių sukuko Tautos Fondui:
Po \$10 — Pr. Dumčius, inž. S. Nalikauskas, Ukrainiečių Taut. Federacija;
Po \$5 — B. Balaišis, V. Ciurpinskias, J. Giedriūnas, P. Janušas, A. Juškauskas, J. Kairys, Pr. Kairys, L. Leparskas, A. Paulaitis, F. Svabauskas, E. Zatorskis;
Po \$3 — J. Andrijauskas, J. Jukimys, J. Sinkus;
Po \$2 — B. Badikonis, A. Butavičius, L. Cinkavičius, R. Dumčius, V. Kadinskas, J. Linkevičius, "Orbis" Export - Import Co., V. Pundzius, kun. V. Rudzinskis, J. Ražauskas, M. Šilinskas, A. Skelveris, J. Sventickas;
Po \$1 — F. Baltulis, M. Banionis, A. Bernotas, V. Dumčius, P. Eidukas, V. Ignatavičius, M. Janasikis, V. Janavičius, D. Janušas, G. Kapteinis, A. Kozulis, D. Kraniuskienė, Z. Mistautas, B. Morkevičius, J. Morkūnas, P. Mudrys, R. Puidis, J. Pociūtis, Pr. Rudokas, J. Sodišis, I. Starkevičius, M. Sikutė, V. Taurinskas, Ant. Tautkevičius, K. Vilkauskas, N. N.;
25 ct. — E. Ilgutiene.

Iš viso suaukota \$147,25. Šios aukos yra lietuviško solidarumo ženklas ir supratimo liudytojas. Tautos Fondo nuširdi padėka visiems Windsorio ir apylinkės geros valios lietuviams už aukas Lietuvos laisvinimo reikaloms, tuo pačiu ir aukų rinkėjams E. Pakauskienei, A. Juškauskui, B. Morkevičiui ir L. Leparskui.

P. Janušas, TF įgaliotinis.

Britų Tautų Bendruomenė
Šių dienų Britų Tautų Bendruomenėje gyvena apie 650 milijonų žmonių 145 milijono kv. mylių plote. Nemaža dalis jų yra spalvotieji.

Britų Tautų Bendruomenė neturi jokios rašytos konstitucijos, bet atskiras tautas ir valstybes riša bendri idealai, daug bendrų interesų, kylančių iš ilgai trukusių bendros praeities ir tos praeities paveldėjimų. Visi tos bendruomenės nariai turi panašias konstitucijas: tai yra parlamentinės demokratijos, kur augščiausias įstatymų leidimo organas yra laisvai rinktas parlamentas, o krašto valdžia yra rankose vyriausybės, turinčios parlamentu daugumos pasitikėjimą.

Šiuo metu į Bendruomenę įeina vienuolika nepriklausomų valstybių: D. Britanija, Kanada, Australija, Naujoji Zelandija, Pietų Afrika, Indija, Pakistanas, Ceilonas, Ghana, Malaja ir Vokietija.

Kanada yra pirmoji, kuri išėjo iš kolonijų tarpo ir gavo nepriklausomybę jau 1867 m. Po to sekė Australija, gavusi nepriklausomybę 1901 m., Naujoji Zelandija - 1907, Pietų Afrika - 1909. Po ilgesnio tarpo naujos valstybės vėl atsirado po Antrojo Pasaulinio karo: Indija 1947 m., Burma - 1948 (išstojo iš Bendruomenės), Ceilonas 1948, Ghana, esanti Afrikos vakarų krašte, 1957 m.

Salia viso to, Britanija atsiskė eilės kitų valstybių teritorijai: gražino Tautų Sąjungos mandatą Jordano (1946) ir Palestinos (1948) valdymui. Tie kraštai gavo nepriklausomybę. Toliau Sudanas, kartu valdytas Britų ir Egipto, gavo nepriklausomybę 1956 m.

Karibijos arba West India Fekos, Trinidad, Tobago, Barbaderacija, kuri įsikūrė į Jamados, Windward Salu, Leeward Salu, nepriklausoma valstybė paskelbta š.m. balandžio 22 d.

Taip pat Singapūras ir Nigerija, dabar likusi didžiausia Britų nuosavybė, sparčiai žingsniais eina nepriklausomybės keliu.

Rhodesijos ir Nyasaland Federacija, esanti pietinėje centro Afrikoje, jau turi dalinę nepriklausomybę, nes turi federalinį parlamentą, leidžiantį daugumą įstatymų.

Malto sala Viduržemio jūroje siekia statuso panašaus į šiaurės Airiją. Kipro salos savivalda taip pat svarstoma. Žodžiu senasis imperijos veidas keičiasi.

Dvilypis miestas
tačiau dar nėra pilnai išnykę teisės srityje. Ketvirtuoju meridianu dabar čia eina pagrindinė gatvė, turinti penktosios vardą. J vakarus nuo jos veikia Albertos provincijos teisė ir įstatymai, ir rytus - Saskatchewano teisės ir įstatymai.

Gyventojų yra apie 2.500 kiekvienoje pusėje.

Paieskoti mai
Vyras 34 metų ieško 3 vaikams motinos. Moteris, kuri myli vaikus, prašoma rašyti šiuo adresu: S. Gronskis, Wells, B.C., P.O., Canada.

Kučas Juozas, kilęs iš Seduvos valsčiaus, Daukanto kaimo, į Kanadą atvykęs apie 1927 m. ir 1942 m. gyvenęs Forshee, Alberta. Ieškomas žmonos iš Lietuvos. Prašomas atsiliepti ar žiną apie jį pranešti šiuo adresu: K. Rimas, 254 Riverside Dr., Sudbury, Ont.

Valau fotelius ir įvairius kilimus,
taip pat išimu rašto dėmes. Sutaissu iširusius gulus ir prodegingus kilimus.
Skambinti LE. 3-4912
P. KARALIŪNAS

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS
Visiems sezonams pasirinkimas naujiesių modernių angliškių medžiagų kostiumams ir paltais. Augščiausios klasės rankų darbas Toronte. Naujiesių modeliai. Žemiausios kainos.
1229 Dundas St. W. (tarp Dufferin ir Lisgar). Toronto, Ont.

LEO SIGN SERVICE
Iškabų priežiūra, taisymas. Dažymas. Neon iškabų valymas. Keičiančių šviesų iškabos. Gaminame įvairiausias iškabas.
31 A HERMAN AVE. Telefonas LE. 4-2104

DEMESIO!
TAISAU VISŲ RŪŠIŲ TELEVIZIJAS, NAMŲ IR AUTO RADIJAS
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
AL. ČIZIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Tel. RO. 6-4063

TAISAU televizijos ir radio aparatus
DARBAS IR DALYS GARANTUOTA.
J. STANIONIS
115 MONTROSE AVE. TELEF. LE. 1-5142

.. JYDSENOS ..

Noro nėra, bet...
— Ar ištikrųjų mes turime ten šiandien eiti? Pas juos taip nuobodu. Aš neturiu jokio noro, — sako vyras žmonai, kuri jau baigia rengtis.
— Aš taip pat neturiu noro. Pet kai pagalvoji, kaip jie džiūgtųsi, kad mes neateitume...
Vietoje vyro
Vienoje krautuvėje buvo iš jūrininku išgyta papūga, kuri nepaprastai keikėsi. Kas tik ją nupirkdavo, sekančią dieną vėl grąžindavo į krautuvę. Pagaliau ją nupirko viena nebejauna papu. Praėjo visa savaitė, o papu vis dar negrąžinta. Po savaitės pirkėja užėjo į krautuvę papūgai maisto nupirkti. Krautuvininkas ir klausia:
— Na, kaip laikosi papūga?
— Nieko, gerai. Tiesa, ji biau-riai keikiasi. Bet kai aš netekėjau, ji kaip ir primena vyrą namuose...

Brangus sūnelis
Juk teisybė, mamytė, kad tau svarbiausia vaikutis, svarbiausia, kad jis sveikš... Pavyzdžiui, geriau jau kelnėtyse perplėstos nei vaikas nesveikas...
— Teisingai, sūneli, mamytėi brangiausia yra vaikučio sveikata.
— Tai nesirūpink, mamytė, aš nesusižeidžiau... tik perplėšiau kelnėtyse...

Biauri diena
Lauke audra siaučia, lietus pila, perkūnija trankosi. Septynmetis sūnelis klausia mamą:
— Mamytė, ar laiška, kurį paršei dabar nešti į pašto dėžutę?
— Kur čia, vaikeli! Tokiu oru niekas ir šunies nevaro iš namų. Už kokių 10 minučių pareis iš darbo tėvelis, jis ir, nuneš laiška...
Saugi priebėga
I policijos nuovada įbėga uždusęs vyriškis ir šaukia:
— Pone viršininke, uždarykit mane į daboklę — aš tėsčiau savo žmonai į galvą elektrinį lygintuvą!...
— Ar tamstos žmona nebegyva?
— Ne, ji atsiveja mane čia!...

Lietsargi pametus
Išsiblaškęs profesorius skundžiasi savo draugui:
— Zinai, nelaimė. Pamečiau lietsargį...
— Kada jūs pajutot, kad esate pametęs lietsargį? — klausia draugas.
— Nagi, tuomet, — aiškino susirūpinęs profesorius, — kai lietus nustojo lyti. Aš pakėliau ranką suglausti lietsargį, žiūriu — jo jau nebėra...

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrenginiai ir patalysmai atliekami greitai ir garantuoti.
Vairuotojams.
Tel. LE. 3-1080
44 Gwynne Ave., Toronto

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W. (netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITE

Garantuoti siuntiniai į Sovietų Rusiją ir užimtus kraštus
Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji dalykai: medicinos dalykai, maistas, saldumniai ir kt. dalykai.
Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlį ar prašykite mūsų kairoroščio paštu.
Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%
YANA FABRICS
698 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 8-9327
Vienintelė firma, siunčianti siuntinius į Kanadą. Didžiausias prekybos pasirinkimas.

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W. (netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITE

Valau fotelius ir įvairius kilimus,
taip pat išimu rašto dėmes. Sutaissu iširusius gulus ir prodegingus kilimus.
Skambinti LE. 3-4912
P. KARALIŪNAS

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS
Visiems sezonams pasirinkimas naujiesių modernių angliškių medžiagų kostiumams ir paltais. Augščiausios klasės rankų darbas Toronte. Naujiesių modeliai. Žemiausios kainos.
1229 Dundas St. W. (tarp Dufferin ir Lisgar). Toronto, Ont.

LEO SIGN SERVICE
Iškabų priežiūra, taisymas. Dažymas. Neon iškabų valymas. Keičiančių šviesų iškabos. Gaminame įvairiausias iškabas.
31 A HERMAN AVE. Telefonas LE. 4-2104

DEMESIO!
TAISAU VISŲ RŪŠIŲ TELEVIZIJAS, NAMŲ IR AUTO RADIJAS
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
AL. ČIZIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Tel. RO. 6-4063

TAISAU televizijos ir radio aparatus
DARBAS IR DALYS GARANTUOTA.
J. STANIONIS
115 MONTROSE AVE. TELEF. LE. 1-5142

Dr. A. Užuplenė
GYDYTOJA ir CHIRURGė
Moterų ir vaikų ligos, gimdymo pagalbos.
41 HEWITT AVE.
(prie Roncesvalles - Dundas St.)
Kabineto telefonas LE. 5-1551
Priima susitarus telefonu.

Dr. V. Sadauskienė
Dantų gydytoja
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Dr. N. Novošickis
Dantų gydytojas
459 BLOOR ST. W., Toronto, Ont.
(Starkman vaistinės namuose)
Darbo valandos susitarus telefonu
Tel. WA. 3-2003

Raštinė: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą
1082 BLOOR W., TORONTO 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

DANTISTAS
Dr. ELIAS WACHNA
Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadieniais, ketvirtadieniais priima tarp 7-9.
386 Bathurst St., Toronto
Tel. EM. 4-6515

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
(kampos Bay & Richmond)
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

GEORGE BEN, B.A.
teislininkas — advokatas ir notaras.
Kalba slavų kalbomis.
1147 Dundas St. W., Toronto
Telefonai: LE. 4-8431 ir LE. 4-8432

A. P. GARAZAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

A. STANČIKAS, baigęs National Radio Institute radio ir televizijos skyrytį, T A I S O

TELEVIZIJOS IR RADIO APARATUS
Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltai. Darbas ir dalys garantuotos.
Skambinti telef. LE. 1-1602.

STANLEY SHOE STORE
Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batus, normalaus dydžio ir platūs EE-LEE
1438 Dundas St. W. Toronto
prie Gladstone

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUSKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

TAUPLYK IR SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki \$3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.

DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

Dr. E. Zubrienė
Dantų gydytoja
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
Priėmimo valandos: nuo 9-12, 3-8, šeštadieniais 9-12 (pagal susitarimą). Kabinetas uždarytas trečiadieniais.

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY, R.O.
Pritaiko okinius visiems akių defektams. Uždaro akių nervus, kurie dėl to nei sukelia greitos skaudėjimo ir nervingumo. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W., Toronto
Telef. WA. 1-3924

OKULISTIS
Br. BUKOWSKA - BEJNAR, R.O.
WIKTORIA BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
Telef. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v. v.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.
Teislininkas — Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: Telef. namų: WA. 4-9501. BE. 3-0978

A. LIUDŽIUS, B.L.
VIESASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.
Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgiai.
91 Roncesvalles Ave., Toronto
Telef. LE. 6-5613

DAŽAI IR SIENOMS PAPIERIS!
Vaškas, šepčiai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokietų ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBU BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakykams raštu pridėti \$1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas veltui.

P. S. ALNA
LIETUVIS MATININKAS
(Ontario Land Surveyor)
ATIDAR MATAVIMO ĮSTAIGA
Legalus rubežių nustatymas. Subdivisions. Morgičių planai ir t.t.
95 Mill Rd., Yongehurst P.O., Ont.
Telefonas TU. 4-3988
Richmond Hill

Susitikite Lenkijoj su savo giminėmis
Ten gyvenančiais arba atvykstančiais iš Lietuvos.
Navykti gelimo laivu "Batory" kas mėnesį. Nerezoniniu laiku nuolaidos.
Užsakykite vietos pigiausiai ir geriausiai per
FOUR SEASONS TRAVEL
109 Bloor St. W., Toronto 5.
Tel. WA. 3-9484 ir WA. 3-9715

